

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 10 september 2019 met nummer RvVb-A-1920-0035
in de zaak met rolnummer 1718-RvVb-0512-A

Verzoekende partij	de LEIDEND AMBTENAAR van het agentschap ONROEREND ERFGOED vertegenwoordigd door advocaat Veerle TOLLENAERE met woonplaatskeuze op het kantoor te 9000 Gent, Koning Albertlaan 128
Verwerende partij	de deputatie van de provincieraad van WEST-VLAANDEREN
Tussenkommende partijen	1. de bvba LUPAN vertegenwoordigd door advocaat Katia BOUVE met woonplaatskeuze op het kantoor te 8420 De Haan, Mezenlaan 9 2. het college van burgemeester en schepenen van de stad BRUGGE

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 26 april 2018 de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 8 maart 2018.

De verwerende partij heeft het administratief beroep van de verzoekende partij tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de stad Brugge van 27 oktober 2017 ontvankelijk, maar ongegrond verklaard.

De verwerende partij heeft aan de eerste tussenkommende partij een stedenbouwkundige vergunning verleend voor het vernieuwen van een bestaande terrasoverkapping op een perceel gelegen te 8000 Brugge, Pandreitje 1, met als kadastrale omschrijving 2de afdeling, sectie B, nr. 1163A.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

1.

De eerste tussenkommende partij vraagt met een aangetekende brief van 27 juni 2018 in de procedure tot vernietiging tussen te komen.

De voorzitter van de Raad laat de eerste tussenkommende partij met een beschikking van 10 augustus 2018 toe tussen te komen.

De tweede tussenkomende partij vraagt met een aangetekende brief van 12 juli 2018 in de procedure tot vernietiging tussen te komen.

De voorzitter van de Raad laat de tweede tussenkomende partij met een beschikking van 10 augustus 2018 toe tussen te komen.

2.

De Raad verwerpt met het arrest van 8 mei 2018 met nummer RvVb/UDN/1718/0848 de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.

De verzoekende partij dient een verzoek tot voortzetting in.

De Raad schorst met het arrest van 12 mei 2019 met nummer RvVb/UDN/1819/0727 bij uiterst dringende noodzakelijkheid de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.

De tussenkomende partijen dienen een verzoek tot voortzetting in.

3.

De verwerende partij dient geen antwoordnota in, maar bezorgt wel het administratief dossier. De tussenkomende partijen dienen elk een schriftelijke uiteenzetting in. De verzoekende partij dient een toelichtende nota in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 16 juli 2019.

Advocaat Veerle TOLLENAERE voert het woord voor de verzoekende partij. Advocaat Katia BOUVE en mevrouw Vera VANDEVELDE voeren het woord voor de eerste tussenkomende partij. De verwerende partij en de tweede tussenkomende partij zijn, hoewel behoorlijk opgeroepen, niet aanwezig op de zitting.

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. FEITEN

De eerste tussenkomende partij dient op 26 juli 2017 bij de tweede tussenkomende partij een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor “het vernieuwen van een bestaande terrasoverkapping” op een perceel gelegen te 8000 Brugge, Pandreitje 1.

Het perceel ligt, volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan ‘Brugge - Oostkust’, vastgesteld met een koninklijk besluit van 7 april 1977, in woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde.

Het perceel ligt ook binnen de afbakening van het Unesco Werelderfgoed Brugge.

Het pand is opgenomen op de Inventaris Onroerend Erfgoed.

Het perceel ligt ook binnen de afbakening van het, op het ogenblik van het nemen van de bestreden beslissing, voorlopig beschermd stadsgezicht “Vismarkt, het Huidenvettersplein en de Rozenhoedkaai met omgeving”, goedgekeurd bij ministerieel besluit van 6 februari 2018.

Er is geen openbaar onderzoek georganiseerd.

Het agentschap Onroerend Erfgoed adviseert op 1 september 2017 ongunstig.

De Raadgevende Commissie Stedenschoon adviseert op 7 juli 2017 ongunstig.

De gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar adviseert op 20 oktober 2017 ongunstig.

De tweede tussenkomende partij verleent op 27 oktober 2017 als volgt onder voorwaarden een stedenbouwkundige vergunning aan de eerste tussenkomende partij:

“ ...

Impact op de omgeving en verkeer

De constructie is niet van die aard dat de bijkomende impact vergeleken met de vergunde constructie de onmiddellijke omgeving onomkeerbaar en onaanvaardbaar verandert.

Architecturaal concept

Kunsthistorische beschrijving, evaluatie en randvoorwaarden

Het pand is opgenomen in de inventaris:

...

Het pand is kunsthistorisch en stadslandschappelijk waardevol.

Evaluatie architecturaal concept

De constructie is niet van die aard dat de bijkomende impact vergeleken met de vergunde constructie de onmiddellijke omgeving onomkeerbaar en onaanvaardbaar verandert.

...”

Tegen deze beslissing tekent de verzoekende partij op 12 december 2017 administratief beroep aan bij de verwerende partij.

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar adviseert in zijn verslag van 26 januari 2018 als volgt dat administratief beroep in te willigen en een stedenbouwkundige vergunning te weigeren:

“ ...

4B TOETSING AAN WETTELIJKE EN REGLEMENTAIRE BEPALINGEN

...

De aanvraag moet voldoen aan het reglement betreffende vaste horecaterrassen op het openbaar domein.

In art. 3 wordt bepaald dat voor de toekenning van een vergunning rekening gehouden wordt met de beschikbare ruimte, met inbegrip van voldoende doorgang voor het voetgangersverkeer.

Art. 6 bepaalt dat de vergunning precair is wat wil zeggen dat deze steeds kan aangepast worden of ingetrokken om redenen van algemeen belang. Art. 8 bepaalt dat er voor bepaalde straten en pleinen een specifieke regeling kan worden vastgesteld onder meer wat betreft zonering, uitzicht, inrichting, en materialen van de vaste terrassen. Art. 18 bepaalt wat er kan gebeuren bij inbreuken op het reglement.

In 1985 werd een precaire vergunning verleend voor het plaatsen van een vast terras. Er was toen geen reglementering inzake vaste terrassen. Van het voorliggende terras kan gesteld worden dat het de doorgang belemmert van de voetgangers. Deze moeten letterlijk op de rijweg stappen omdat het voetpad en de parkeerplaatsen ingenomen worden.

Het instandhouden van het stadslandschappelijk waardevol karakter van de binnenstad is een zaak van algemeen belang. Er kan gewezen worden op het feit dat de binnenstad van Brugge erkend is als Unesco werelderfgoed.

Een uniforme regeling voor dergelijke terrassen dringt zich op.

Aangezien het om een precaire vergunning gaat is het bij voorliggende aanvraag voor het vernieuwen van de terrasconstructie van belang om af te wegen of dergelijk terras op deze beeldbepalende plaats wenselijk is. Er kan gewezen worden op het feit dat de context na 30 jaar sterk gewijzigd is (Unesco Werelderfgoed geworden, gelegen in beschermd stadsgezicht).

...

4C   BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

De aanvraag betreft het vervangen van een terrasconstructie op de hoek van de Braambergstraat en het Pandreitje. De horecazaak is zeer beeldbepalend als men vanaf de Dijver richting de Vismarkt gaat.

Er was een voormalig terras dat zonder in het bezit te zijn van een vergunning afgebroken werd en waarbij gestart was met de aanleg van een nieuw terras.

Er wordt voorzien in een terrasconstructie met heel wat verticale steunpunten (in het midden zelfs dubbele steunpunten) en dwarse verbindingselementen. Deze constructie is weinig esthetisch en ontnemt het zicht op de waardevolle langsegevel. Bovendien is de constructie op deze plaats gewrongen tussen de gevel en de bomen.

Een eenvoudiger structuur zou hier beter passen in het straatbeeld. Hierbij kan gedacht worden aan een open terras met een zonneluifel. De voorgestelde constructie, die zowat aan alle zijden afsluitbaar is, is te opvallend in het straatbeeld aanwezig. Bovendien wordt het openbaar domein daardoor steeds meer geprivatiseerd.

Het terras verhindert het gebruik van het voetpad en van heel wat parkeerplaatsen in de zomer. Er zou kunnen gedacht worden aan een opstelling van het terras tussen de bomen waarbij het voetpad niet gehinderd wordt.

Er kan gevreesd worden voor een grote precedentswaarde. In het dossier wordt onder meer verwezen naar een bestaande terrasconstructie bij Tom Pouce op de Burg. Toch blijkt deze vergelijking niet helemaal op te gaan omdat de ligging anders is. De Tom Pouce is gelegen aan een groot plein en het is bovendien een minder geslaagd voorbeeld dat op vandaag niet meer zou vergund worden gezien de ligging in een binnenkort beschermd stadsgezicht.

In het verslag van de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar wordt melding gemaakt van een visievorming voor de terrassen ter hoogte van de Markt waarbij zowel de Stad, Onroerend Erfgoed als de constructeur/leverancier samen tot een compromisvoorstel willen komen. Er blijken esthetischer alternatieven te bestaan die ruimtelijk beter inpasbaar zijn. Het gaat om constructies met minder verticale stijlen (grotere overspanningen) en zonder horizontale verbinding tussen de steunelementen.

Het is aangewezen om ook voor deze beeldbepalende locatie binnen het toeristische centrum te streven naar een visievorming en geen ad hoc beslissingen te nemen.

Uit het beroepschrift kan opgemaakt worden dat het CBS een standpunt heeft ingenomen inzake terrasoverkappingen waarbij beslist werd om de vervanging van bestaande en vergunde terrasoverkappingen principieel toe te staan voor zoverre de overkapping zich niet binnen een beschermd stads- of dorpsgezicht situeert, deel uitmaakt van een beschermd monument of er geen andere bepalingen zijn die de vergunbaarheid in het gedrang brengen.

Voor deze terrasoverkapping moet benadrukt worden dat deze in de toekomst wel zal behoren tot een beschermd stadsgezicht en het daarom niet aangewezen is om de aanvraag op dit ogenblik te vergunnen. Een dergelijke gesloten terrasoverkapping is op deze beeldbepalende plaats niet passend.

Bovendien is er twijfel of de terrasoverkapping ooit vergund werd en gaat het hier misschien wel over een bestaande maar niet noodzakelijk over een vergunde overkapping.

Door het CBS wordt de nieuwe toestand vergeleken met de aanwezige toestand en wordt gesteld dat de bijkomende impact de onmiddellijke omgeving niet onomkeerbaar en onaanvaardbaar verandert. Toch is het nodig om te evalueren of de bestaande constructie, die dateert van zeer lang geleden nog wel passend is in deze stadslandschappelijk waardevolle omgeving.

...

Na de hoorzitting van 6 februari 2018 verklaart de verwerende partij het administratief beroep op 8 maart 2018 ongegrond en verleent als volgt een stedenbouwkundige vergunning:

“ ...

5B TOETSING AAN WETTELIJKE EN REGLEMENTAIRE BEPALINGEN

De aanvraag dient getoetst te worden aan de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan. De functie van het gebouw wijzigt niet met voorliggende aanvraag (horeca met woonst). Het gelijkvloers is vergund in functie van horecazaak.

De aanvraag is verenigbaar met de woonbestemming volgens het gewestplan op voorwaarde dat de aanvraag verenigbaar is met de goede ruimtelijke ordening en past in de plaatselijke aanleg.

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar had vragen over de vergunningstoestand.

Naar aanleiding van de hoorzitting bezorgt de stad de vergunningen uit het verleden. Op 4 maart 1983 werd een stedenbouwkundige vergunning verleend voor het verlengen van het zonnescherm. Dit impliceert een uitbreiding van het overdekte terras, dit blijkt eveneens uit de foto's die toegevoegd zijn aan de vergunning. Dit betekent dan ook dat de aanvraag in

het licht van deze vergunning moet bekeken worden en dat enkel de vernieuwing moet bekeken worden. Op het plan, gevoegd bij de vergunning van 9 september 1994, blijkt dat de terrasoverkapping reeds 18m is op 4m diep.

De aanvraag moet getoetst worden aan de gemeentelijke stedenbouwkundige vergunning op het bouwen, verkavelen en op de beplantingen.

Art. 33 van de verordening bepaalt over het materiaalgebruik: "Het schrijnwerk van vensters, deuren en poorten moet uitgevoerd worden in hout, met voldoende profilering.

Het dient geschilderd te worden. Bij nieuwbouw is profilering niet opgelegd. Esthetisch verantwoord gebruik van metaal kan worden toegelaten. Voor panden opgenomen op de inventaris van bouwkundig erfgoed geldt naast voornoemde regelgeving dat de authenticiteit maximaal moet gevrijwaard worden volgens de richtlijnen van de erfgoedconsulenten van de stad en het Vlaamse gewest".

Het pand van de aanvraag is opgenomen op de inventaris van het bouwkundig erfgoed en maakt ondertussen deel uit van een voorlopig beschermd stadsgezicht (ministerieel besluit 6 februari 2018). Het heeft ook een strategische ligging tussen de Rozenhoedkaai en het beschermde poortgebouw van de vroegere gevangenis (het Pandreitje) en het is gelegen op de hoek van 2 straten. Volgens de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar en het Agentschap Onroerend Erfgoed doet een terrasoverkapping afbreuk aan de kunsthistorische waarde. De deputatie kan dit niet volgen aangezien de grootte van de terrasoverkapping reeds in 1994 vergund is. Er kan dus geenszins sprake zijn van een bijkomende afbreuk aan de kunsthistorische waarde, het overdekte terras is al aanwezig sinds 1983 en minstens sinds 1994 in deze grootorde.

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar had nog een aantal strijdigheden met de verordening opgesomd. De deputatie kan zich niet aansluiten bij deze vaststelling. Het gaat om een demonteerbare terrasoverkapping met een oprolbaar doek. Het gaat hier bovendien niet specifiek om een zonnetent of markies maar wel om een overdekt terras.

De aanvraag moet voldoen aan het reglement betreffende vaste horecaterrassen op het openbaar domein.

In art. 3 wordt bepaald dat voor de toekenning van een vergunning rekening gehouden wordt met de beschikbare ruimte, met inbegrip van voldoende doorgang voor het voetgangersverkeer.

Art. 6 bepaalt dat de vergunning precair is wat wil zeggen dat deze steeds kan aangepast worden of ingetrokken om redenen van algemeen belang. Art. 8 bepaalt dat er voor bepaalde straten en pleinen een specifieke regeling kan worden vastgesteld onder meer wat betreft zonering, uitzicht, inrichting en materialen van de vaste terrassen. Art. 18 bepaalt wat er kan gebeuren bij inbreuken op het reglement.

Zoals reeds gesteld, gaat het om een bestaande inname van het openbaar domein. Het gaat niet op om bij een vernieuwing te stellen dat het reeds vergunde terras te groot is en de verkeersveiligheid in het gedrang brengt. Bovendien is dit ook niet het geval, aangezien de voetgangers zich nog steeds naast het terras kunnen begeven. De plaats van de aanvraag is in het centrum van Brugge gelegen zodat de snelheid van de wagens al beperkt is en dat er per definitie minder gevaar is voor de verkeersveiligheid.

Het advies van agentschap Onroerend Erfgoed is ongunstig. In het advies wordt er vooreerst duidelijkheid gevraagd over de huidige situatie. Er is al een windscherm geplaatst (in combinatie met een bloembak) maar het plan voorziet een andere oplossing aan de kopse kanten met verschuifbare panelen. Er wordt door het agentschap ook gewezen op de mogelijkheid om deze constructie ook aan de voorzijde af te sluiten bij regenweer. Het gesloten terras staat gedrongen tussen de historische langsgevel en de bomenrij, zo wordt verder opgemerkt in het advies. Er wordt benadrukt dat het volume de historische baksteenarchitectuur en het typerende straatbeeld van het Pandreitje visueel verstoort.

Het agentschap ervaart de boogvorm en het witte zeildoek als storend.

Het agentschap stelt voorstander te zijn van een open terras met parasols of een gevelluifel. Het terras bestaat bij voorkeur uit een houten vlonder met metalen balustrade (zonder bloembakken).

In het advies van het agentschap wordt aangedrongen op een visievorming en de opmaak van een nieuw terrasreglement dat kan dienen als leidraad bij de beoordeling van terrasconstructies in de toekomst.

De deputatie kan zich niet vinden in dit advies. Eerst en vooral is er op vandaag reeds een overdekt terras aanwezig en vergund sinds 1983. Het gaat dan ook niet op om te stellen dat de Brugse binnenstad en de historische baksteenarchitectuur visueel verstoord worden door het terras. De aanvrager meldt op de hoorzitting dat de overkapping gebaseerd is op het terras van Tompouce op de Burg. Het Agentschap Onroerend Erfgoed heeft voor deze aanvraag een gunstig advies verleend. De stad kan dan ook gevolgd worden wanneer zij stelt dat er met twee maten en twee gewichten geadviseerd wordt en dat er een duidelijke visie/lijn moet zijn. De stad is van oordeel dat bestaande vergunde terrassen kunnen vervangen worden. Een terras is in de binnenstad noodzakelijk om een restaurant draaiende te houden. De binnenruimte is te beperkt om voldoende inkomsten te kunnen genereren. De stad wenst de horeca in de binnenstad behouden en is dan ook van oordeel dat het wijzigen van een vergunde terrasoverkapping niet visueel storend is. Er wordt gewerkt met een draagwerk in zwart aluminium en een oproldoek in grijs. De deputatie meent dat deze constructie geen afbreuk doet aan de historische waarde van de omgeving.

Het advies van de Commissie Stedenschoon is ongunstig. Er wordt gesteld dat er nood is aan een breed gedragen visie en reglementering inzake deze terrassen. Er wordt aangegeven dat de voorzijde van de terrassen steeds moet open zijn. Voor de zijkanen wordt geadviseerd om de schermen in functie van windvang te beperken in hoogte.

Bovendien worden rechte luifels verkozen boven de halfronde oplossingen. Ook prefereert de Commissie een donkere kleur.

Op de hoorzitting stelt de stad dat er een principiële beslissing is van het college van burgemeester en schepenen waarbij beslist is dat bestaande terrassen mogen heraanlegd worden. Uit de vergelijking van de foto's blijkt dat het aangevraagde een verbetering is, het creëert een opener gevoel dan de bestaande overkapping.

...

5C BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

De aanvraag betreft het vervangen van een terrasconstructie op de hoek van de Braambergstraat en het Pandreitje. De horecazaak is zeer beeldbepalend als men vanaf de Dijver richting de Vismarkt gaat.

De deputatie is van oordeel dat het standpunt van het college van burgemeester en schepenen moet gevolgd worden en dat de aanvraag moet vergeleken worden met de reeds vergunde terrasoverkapping van 1983. In vergelijking hiermee wordt er geen bijkomende hinder veroorzaakt voor de omgeving. De aanvraag voorziet zelfs een opener en mooiere afwerking dan hetgeen nu aanwezig is. De stad hanteert de visie dat de bestaande terrassen mogen vervangen worden. Bij een aanvraag voor een nieuw terras of een nieuwe terrasoverkapping moet inderdaad in concreto en uitgebreid nagegaan worden of dit wenselijk is. Er mag echter niet vergeten worden dat de plaats van de aanvraag gelegen is in het centrum van Brugge, een toeristenstad bij uitstek waar horeca een essentieel onderdeel van vormt.

De deputatie kan de houding van de beroepsindieners bovendien niet volgen, aangezien ze in het ene dossier gunstig zijn en in een ander ongunstig. De aanvraag is volledig gelijk aan de aanvraag ingediend door Tompouce. Dit restaurant bevindt zich op de Burg in Brugge, een waardevoller plein is al moeilijk te vinden in Brugge. Voor deze terrasoverkapping was de beroepsindieners wel gunstig, terwijl de Burg beschermd is. De stad meent dan ook dat een weigering net een gevaarlijk precedent zou zijn. De ene restaurantuitbater mag een terrasoverkapping doen en de andere niet.

De aanvraag is functioneel inpasbaar in de omgeving. Aan de overzijde van de straat is er eveneens een overdekt terras gelegen.

Uit het voorlopig beschermingsbesluit blijkt dat de waarde gesitueerd zit in de trapgevels en minder in de gevel op het gelijkvloers. Deze trapgevel wordt uiteraard behouden en het voorzien van een overdekt terras doet hieraan geen afbreuk. Het Pandreitje op zich, waar het terras, effectief gelegen is, is niet opgenomen in het besluit. Het gaat voornamelijk om de gebouwen gelegen langs de Braambergstraat. Dit is van belang aangezien de beheersdoelstellingen het volgende bepalen:

"4° het is wenselijk dat storende ingrepen worden verwijderd en dat men hierbij teruggaat naar een meer historische toestand indien deze gedocumenteerd is.

Onder storende ingrepen kan men onder meer verstaan: het beschilderen van een onbeschilderde gevel, het wijzigen van gevelopeningen, het verwijderen van historische elementen en materialen, het plaatsen van constructies die het historische architecturale beeld verstoren;"

Het gaat om een voorlopig vastgesteld beschermingsbesluit zodat er nog geen definitieve gevolgen aan deze doelstellingen kunnen gekoppeld worden. De deputatie stelt echter vast dat er moet teruggegaan worden naar de historische toestand indien deze gedocumenteerd is. Zoals reeds gesteld, is voor de plaats van de aanvraag de kant Braambergstraat beschreven en gaat het over de trapgevels. Het voorzien van een terrasoverkapping doet op geen enkele wijze afbreuk aan deze trapgevels aangezien deze zich bovenaan bevinden. Gelet op de breedte van de straat is het bijna onmogelijk om de trapgevels en de terrasoverkapping in één beeld te zien, ofwel ziet men de terrasoverkapping ofwel de trapgevels. Dit toont dan ook dat de terrasoverkapping geen afbreuk doet aan de historische waarde van het pand.

De aanvraag is in overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening.

...

Dit is de bestreden beslissing.

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE TUSSENKOMST

Uit het dossier blijkt dat de verzoeken tot tussenkomst tijdig en regelmatig zijn ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

VI. ONDERZOEK VAN DE MIDDELEN – EERSTE EN TWEEDE MIDDEL

Standpunt van de partijen

1.

1.1

De verzoekende partij voert in haar eerste middel als volgt de schending aan van artikel 6.1.9 en 6.1.10 juncto 6.1.5. van het Decreet van 12 juli 2013 betreffende het Onroerend Erfgoed (hierna Onroerend Erfgoeddecreet), van artikel 6.4.1. - 6.4.3. Onroerend Erfgoeddecreet, van artikel 4.3.3 VCRO, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de motivering van bestuurshandelingen (hierna Motiveringwet) en van de beginselen van behoorlijk bestuur, meer bepaald het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel en het beginsel van materiële motiveringsplicht:

“ ...

14. *Bij ministerieel besluit van 6 februari 2018 werd het stadsgezicht van de Vismarkt, het Huidenvettersplein en de Rozenhoedkaai met omgeving, voorlopig beschermd. Artikel 3 omvat de beheersdoelstellingen, waaronder:*

"4° Het is wenselijk dat storende ingrepen worden verwijderd en dat men hierbij teruggaat naar een meer historische toestand indien deze gedocumenteerd is.

Onder storende ingrepen kan men onder meer verstaan: Het beschilderen van een onbeschilderde gevel, het wijzigen van gevelopeningen, het verwijderen van historische elementen en materialen, het plaatsen van constructies die het historische architecturale beeld verstoren. ""

Dit besluit werd in het Belgisch Staatsblad van 6 maart 2018 gepubliceerd.

Vanaf dat ogenblik gelden de rechtsgevolgen van het besluit tot voorlopige bescherming ten aanzien van iedereen.

Artikel 6.1.5. OED:

...

Artikel 6.1.6., lid 1 OED:

...

Artikel 6.1.9. OED:

...

Artikel 6.1.10. OED:

...

Artikel 4.3.3. VCRO luidt als volgt:

...

Het passiefbehoudsbeginsel luidt als volgt:

...

15. De deputatie gaat in de bestreden beslissing voorbij aan de rechtsgevolgen van de bescherming, die ook ten aanzien van haar golden op het ogenblik van de bestreden beslissing.

Zij staat enkel stil bij deze voorlopige bescherming bij de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening.

Zij meent weliswaar dat er nog geen definitieve gevolgen aan de beheersdoelstellingen van het ministerieel besluit van 6 februari 2018 kunnen worden gekoppeld.

Dit is derhalve foutief. De deputatie kon enkel overgaan tot het beoordelen van de aanvraag, rekening houdend met de gevolgen van de bescherming.

16. De deputatie leest daarenboven het voorlopig beschermingsbesluit, alsook de bedoelde beheersdoelstelling, verkeerd.

De deputatie verwijst naar de beheersdoelstelling uit artikel 3, 4° van het ministerieel besluit tot voorlopige bescherming maar meent dat de terrasoverkapping geen afbreuk doet aan de historische waarde van het pand.

Voor de plaats van de aanvraag is volgens de deputatie enkel de kant Braambergstraat beschreven en zou het enkel gaan over de trapgevels. De terrasoverkapping zou aan deze trapgevels geen afbreuk doen. Het Pandreitje zelf zou niet zijn opgenomen en het zou voornamelijk gaan om de gebouwen gelegen langs de Braambergstraat.

Het plan met afbakening van de voorlopige bescherming toont aan dat het gehele pand in het stadsgezicht zit begrepen:

Het voorlopig beschermingsbesluit bepaalt over het pand waarop de bestreden beslissing betrekking heeft bovendien:

...

Er wordt dus verwezen naar de lijstgevel met pexitrale getrapte top aan de zijde van het Pandreitje, alsook naar de rechthoekige vensters onderstrek.

De foto die in de bijlage bij het besluit is ook duidelijk.

17. De deputatie oordeelt in de bestreden beslissing dan ook kennelijk onredelijk waar zij stelt dat de terrasoverkapping geen afbreuk 'doet aan de historische waarde van het pand.

De historische waarde wordt in het beschermingsbesluit gekoppeld aan onder meer ook de lijstgevel aan het Pandreitje, de rechthoekige vensters, enz.

Uit de diverse adviezen in het dossier bleek dat net deze langsgevel visueel wordt verstoord door de terrasconstructie (Onroerend Erfgoed, gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar, provinciale stedenbouwkundige ambtenaar).

Er werd duidelijk tot een schending van de historische waarde van het pand besloten.

In de mail die door het agentschap Onroerend Erfgoed aan de deputatie werd gericht op 23 februari 2018 inzake de voorlopige bescherming, werd ook benadrukt dat de terrasoverkappingen constructies zijn die het historisch architecturaal beeld verstoren en dus in strijd zijn met de beheersdoelstellingen van het beschermingsbesluit.

De deputatie gaat aan dit alles voorbij.

De beheersdoelstelling voor het beschermd stadsgezicht voorziet dat het wenselijk is storende ingrepen te verwijderen en dat het plaatsen van constructies die het historisch architecturale beeld verstoren als dergelijke storende ingreep moet worden beschouwd.

De bestreden beslissing beslist ten onrechte en op basis van foutieve elementen, dat de terrasoverkapping geen afbreuk doet aan de historische waarde van het pand en dus in strijd met het (voorlopig) beschermingsbesluit.

Artikel 4.3.3. VCRO bepaalt dat, indien strijdigheid met direct werkende normen binnen andere beleidsvelden dan de ruimtelijke ordening manifest reeds uit het aanvraagdossier blijkt, de vergunning moet worden geweigerd of in de aan de vergunning verbonden voorwaarden waarborgen moeten worden opgenomen met betrekking tot de naleving van de sectorale regelgeving.

De deputatie stelt trouwens wel uitdrukkelijk dat de horecazaak zeer beeldbepalend is als men vanaf de Dijver richting de Vismarkt gaat (eerste alinea van de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening (5C)). In die situatie kijkt men net op de langsgewel aan het Pandreitje.

Dit zicht werd door de deputatie dus in haar besluit als beeldbepalend omschreven en dus werd de erfgoedwaarde erkend, maar toch meent Men verder hieraan te kunnen voorbijgaan en enkel te focussen op de trapgevels.

De erfgoedwaarden van het beschermde stadsgezicht worden geschonden door de nieuwe terrasconstructie.

Artikel 6.4.3. OED wordt geschonden.

De bestreden beslissing schendt verder ook de formele en materiële motiveringsplicht, is onzorgvuldig en kennelijk onredelijk. Het voorlopig beschermingsbesluit wordt verkeerd gelezen, waar uitsluitend naar de Braambergstraat en de trapgevels wordt verwezen. Hoger bleek dat het beschermde stadsgezicht ruimer is, het volledige pand erin is gelegen en ook uitdrukkelijk melding wordt gemaakt van meer dan de trapgevels.

...

1.2

De eerste tussenkomende partij antwoordt hierop:

“ ...

Verwerende partij beschikt als vergunningverlenend bestuursorgaan bij haar beoordeling van de eisen van het in stand houden van het waardevolle karakter van het bestaande dorpsgezicht over een discretionaire bevoegdheid. (cfr. RvVb 12 september 2017, nr. RvVb/A/17/18/0037)

In het bestreden besluit wordt uitdrukkelijk verwezen naar de beheersdoelstelling uit artikel 3,4° van het voorlopig beschermingsbesluit.

In zoverre het middel viseert dat verwerende partij er onterecht van uit gaat dat er nog geen definitieve gevolgen aan de beheersdoelstellingen van het ministerieel besluit van 6 februari 2018 kunnen worden gekoppeld, kan dit niet tot de schorsing of vernietiging van het bestreden besluit leiden.

Immers, de deputatie stelt in het bestreden besluit vast dat hoe dan ook “moet teruggedaan worden naar de historische toestand indien deze gedocumenteerd is”. (bestreden besluit p. 8.)

Binnen de discretionaire bevoegdheid die de verwerende partij ter zake heeft, wordt echter door haar vastgesteld dat het niet om een constructie gaat die het historisch architecturale beeld verstoort.

Uw Raad kan zich bij deze beoordeling niet in de plaats stellen van de verwerende partij, en kan enkel nagaan of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij deze correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot de bestreden beslissing is kunnen komen. Dit is in casu het geval, nu het bestreden besluit onder meer het volgende overweegt: ...

Anders dan verzoekende partij betoogt is het niet omdat in het bestreden besluit geoordeeld wordt dat de “horecazaak” beeldbepalend is, dat daaruit volgt dat de terrasconstructie afbreuk doet aan de aanwezige erfgoedwaarden.

Evenmin is de beoordeling in het bestreden besluit dat uit het voorlopig beschermingsbesluit blijkt dat de waarde gesitueerd zit in de trapgevels en minder in de gevel op het gelijkvloers feitelijk onjuist of kennelijk onredelijk.

Het enige element dat zich onder de terrasconstructie kan bevinden voor zover de luifel volledig is uitgerold zijn de rechthoekige vensters op het gelijkvloers, die bovendien zichtbaar blijven.

De motivering in het bestreden besluit “dat de waarde gesitueerd zit in de trapgevels en minder in de gevel op het gelijkvloers” en “Deze trapgevel wordt uiteraard behouden en het voorzien van een overdekt terras doet hieraan geen afbreuk” is dan ook geenszins onjuist of kennelijk onredelijk.

Het staat buiten kijf dat alle erfgoedwaarden behouden worden en zichtbaar blijven. De deputatie oordeelde dan ook in alle redelijkheid dat de terrasoverkapping geen afbreuk doet aan de historische waarde van het pand.

Het gegeven dat verzoekende partij een andere mening is toegedaan, maakt het bestreden besluit daarom niet onwettig, des te meer gelet op de discretionaire bevoegdheid van verwerende partij ter zake.

De foto in bijlage bij het besluit is genomen tijdens de periode waarop het demontebaar terras opgeborgen dient te worden. Dit zicht blijft bestaan, nu zoals hoger gesteld verzoekster tot tussenkomst verplicht blijft om volgens het terrasreglement jaarlijks het terras af te breken op 15 november.

Het zicht waarvan de bescherming wordt nagestreefd blijft dus integraal bestaan zoals op het moment van opname op de inventaris. Verzoekende partij lijkt hier volkomen aan voorbij te gaan.

Noch in het advies van het Agentschap van 1 september 2017 (stuk 7 verzoekende partij), noch in het beroep van verzoekende partij van 12 december 2017 (stuk 5 verzoekende partij) werd de schending ingeroepen van art. 4.3.3. VCRO.

Er werd uitsluitend een schending van art. 4.3.4. VCRO ingeroepen (cfr. p. 1 beroepschrift). In toepassing van artikel 4.3.4. VCRO kan een vergunning geweigerd worden indien uit een verplicht in te winnen advies blijkt dat het aangevraagde onwenselijk is in het licht van doelstellingen of zorgplichten die gehanteerd worden binnen andere beleidsvelden dan de ruimtelijke ordening.

In het administratief beroep (p. 1.) wordt expliciet verduidelijkt dat het advies van het agentschap enkel betrekking heeft op de onwenselijkheid bedoeld in artikel 4.3.4. VCRO, en wordt aangevoerd (p. 4.) dat het college de impact op de erfgoedwaarden diende te onderzoeken bij de toetsing aan de goede ruimtelijke ordening.

Volgens de bewoordingen van artikel 4.3.3 VCRO moet, indien blijkt uit het verplicht in te winnen advies dat het aangevraagde strijdig is met een direct werkende norm, hetzij de vergunning worden geweigerd, hetzij in de vergunning voorwaarden worden opgenomen die de naleving van de sectorale regelgeving waarborgen. (RvVb, 28 januari 2016, nr. RvVb/A/1516/0518)

Uw Raad oordeelde reeds dat de vergunningverlenende overheid weliswaar niet in de plaats van de adviesverlenende instantie kan beoordelen of het aangevraagde strijdig is met een direct werkende norm binnen het beleidsveld van onroerend erfgoed, nu het advies van het agentschap Onroerend Erfgoed niet anders dan beschouwd kan worden als een advies van een deskundig orgaan, doch de inhoud ervan niet buiten elke mogelijke betwisting staat. (RvVb 3 april 2018, nr. RvVb/A/1718/0721)

In casu werd door verzoekende partij niet eens aangevoerd - noch in het advies, noch in het administratief beroep - dat er sprake zou zijn van strijdigheid met een direct werkende norm.

Voor het eerst voor Uw Raad wordt een vermeende schending van de artikelen 4.3.3 VCRO en 6.4.3 OED aangevoerd, waarbij niet blijkt dat artikel 6.4.3 OED geschonden werd, nog minder in welke mate dit zou blijken uit het uitgebrachte advies en het administratief beroep.

Nu verzoekende partij zich er uiteraard van bewust is dat uit de adviezen niet blijkt dat het aangevraagde strijdig is met direct werkende normen zoals bepaald in artikel 4.3.3 VCRO, voert zij voor Uw Raad aan dat dergelijke strijdigheid reeds manifest uit het aanvraagdossier zou blijken.

Strijdigheid met direct werkende normen blijkt echter allerm minst uit het aanvraagdossier, laat staan manifest. Hierboven werd reeds uiteengezet dat alle erfgoedwaarden behouden worden en zichtbaar blijven.

Het thans ingenomen standpunt dat terrasoverkappingen constructies zijn die het historisch architecturaal beeld per definitie zouden aantasten, spoort bovendien zelfs niet met het advies dat door het agentschap zelf werd uitgebracht, nu daarin (advies p. 3.) wordt

aangegeven dat een herziening mét gevelluifel en houten vlonder geen probleem is voor zover in harmonie met de omgeving.

Tevens kent het terras een tijdelijk karakter, ofschoon verzoekende partij niet lijkt te - willen - beseffen dat de vergunde constructie demonteerbaar is, doorzichtig, en de helft van het jaar niet eens aanwezig is.

Van een storende ingreep die afbreuk doet aan de erfgoedwaarden van het beschermde stadsgezicht is inderdaad geen sprake. Nog minder blijkt - laat staan manifest - uit het aanvraagdossier enige strijdigheid met een direct werkende norm.

...

1.3

De tweede tussenkomenende partij voegt daar nog aan toe:

“ ...

Verzoekende partij gaat er volledig aan voorbij dat het pand sinds jaar en dag is voorzien van een vergunde terrasconstructie. Dat werd door tussenkomenende partij omstandig aangetoond tijdens de hoorzitting georganiseerd door verwerende partij, en werd ook duidelijk uiteengezet in de bestreden beslissing.

Verwerende partij stelt daarover:

...

De foto op pagina 12 van het verzoekschrift is misleidend in die zin dat het een opname is uit de periode waarbinnen de terrassen niet mogen staan: tussen 15 november en 15 maart zijn immers geen terrassen toegestaan (artikel 7 Terrasreglement).

Volgende fotoreportage geeft de situatie weer tijdens “het seizoen”: van links naar rechts een beeld door de jaren heen: ...]

Waar verzoekende partij viseert dat verwerende partij er onterecht van uit gaat dat er nog geen definitieve gevolgen aan de beheersdoelstellingen van het ministerieel besluit van 6 februari 2018 kunnen worden gekoppeld, kan dit niet tot de vernietiging van het bestreden besluit leiden.

Verwerende partij stelt in het bestreden besluit immers vast dat hoe dan ook “moet teruggegaan worden naar de historische toestand indien deze gedocumenteerd is”.

Als vergunningverlenende overheid beschikt zij bij haar beoordeling over de instandhouding van het waardevolle karakter over een discretionaire bevoegdheid, ook wanneer de bouwplaats deel uitmaakt van een voorlopig beschermd stadsgezicht.

In het bestreden besluit wordt uitdrukkelijk verwezen naar de beheersdoelstelling uit artikel 3,4° van het voorlopig beschermingsbesluit.

Binnen de discretionaire bevoegdheid die de verwerende partij ter zake heeft, stelt zij vast dat het niet gaat om een constructie die het historisch architecturale beeld verstoort.

Uw Raad kan zich bij deze beoordeling niet in de plaats stellen van de vergunningverlenende overheid, en kan enkel nagaan of deze is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij deze correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot de bestreden beslissing is kunnen komen. Dit is in casu het geval, nu het bestreden besluit het volgende stelt:

...

Het is niet omdat in het bestreden besluit geoordeeld wordt dat de horecazaak beeldbepalend is, dat daaruit volgt dat de terrasconstructie afbreuk doet aan de aanwezige erfgoedwaarden.

Ook de beoordeling dat uit het voorlopig beschermingsbesluit blijkt dat de waarde gesitueerd zit in de trapgevels en minder in de gevel op het gelijkvloers is niet feitelijk onjuist of kennelijk onredelijk. Immers: het enige element dat zich onder de terrasconstructie kan bevinden voor zover de luifel volledig is uitgerold zijn de rechthoekige vensters op het gelijkvloers, die bovendien zichtbaar blijven. Meer nog: deze worden zelfs meer zichtbaar dan in de voorheen bestaande terrasconstructie.

Verwerende partij kon dan ook in alle redelijkheid concluderen “dat de waarde gesitueerd zit in de trapgevels en minder in de gevel op het gelijkvloers” en dat “Deze trapgevel uiteraard behouden (wordt) en dat “het voorzien van een overdekt terras hieraan geen afbreuk (doet)”. Alle erfgoedwaarden worden behouden en blijven zichtbaar. Verwerende partij oordeelde dan ook in alle redelijkheid dat de nieuwe terrasoverkapping geen afbreuk doet aan de historische waarde van het pand.

Verzoekende partij hoeft het met deze beoordeling niet eens te zijn, maar dat maakt het bestreden besluit daarom niet onwettig.

Het weze herhaald dat de in het verzoekschrift opgenomen foto is genomen tijdens de periode waarop het demonteerbaar terras opgeborgen dient te worden. Dat zicht blijft dus bestaan, nu alle terrasuitbaters verplicht zijn om volgens het terrasreglement jaarlijks het terras af te breken op 15 november.

Het zicht waarvan de bescherming wordt nagestreefd blijft dus integraal bestaan zoals op het moment van opname op de inventaris. Het is onbegrijpelijk dat verzoekende partij aan deze realiteit voorbij gaat. Als zij er zich niet van bewust is, dan is het te betreuren dat zij niet aanwezig was op de hoorzitting georganiseerd door verwerende partij, waar de tussenkomende partijen de situatie duidelijk hebben uiteengezet.

...”

1.4

De verzoekende partij stelt in haar toelichtende nota:

“...

3. *De verzoekende partij verwijst naar haar uiteenzetting van het middel in het verzoekschrift tot nietigverklaring en herneemt dit integraal.*

De verwerende partij heeft hierop geen antwoord geformuleerd en blijkt de inhoud van het middel dus niet te betwisten.

De Stad Brugge en de vergunningverkrijger komen in de procedure tussen en formuleren een verweer. De verzoekende partij zal hierop antwoorden.

4. *De twee tussenkomende partijen zijn van mening dat de verwerende partij bij haar beoordeling van de eisen van het in stand houden van het waardevolle karakter van het bestaande dorpsgezicht over een discretionaire bevoegdheid beschikt.*

Zij verwijzen naar een arrest van uw Raad, dat weliswaar enkel de toepassing van artikel 4.3.4. VCRO heeft onderzocht en expliciet niet deze van artikel 4.3.3. VCRO. Dergelijke rechtspraak mist uiteraard relevantie in huidige procedure.

5. *De beide tussenkomende partijen betwisten niet dat in de bestreden beslissing aan de beheersdoelstellingen van het ministerieel besluit van 6 februari 2018 reeds definitieve gevolgen dienden te worden gekoppeld.*

De bestreden beslissing stelt nochtans uitdrukkelijk:

"Het gaat om een voorlopig vastgesteld beschermingsbesluit, zodat er nog geen definitieve gevolgen aan deze doelstellingen kunnen gekoppeld worden."

Deze passage bevindt zich enkel bij de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening en niet bij de legaliteitsaspecten.

De tussenkomende partijen ontkennen dit niet.

Zij menen enkel dat de volgende zin in de bestreden beslissing ("De deputatie stelt echter vast dat er moet teruggedaan worden naar de historische toestand indien deze gedocumenteerd is") zou aanduiden dat wel met de gevolgen van de beheersdoelstellingen van de voorlopige bescherming zou zijn rekening gehouden.

Deze zin weerlegt niet het vertrekpunt van de deputatie dat er nog geen definitieve gevolgen aan de doelstellingen uit het voorlopig vastgesteld beschermingsbesluit kunnen gekoppeld worden. Wellicht de reden waarom de deputatie dit ook niet als een legaliteitsaspect onderzoekt maar wel als onderdeelje van de goede ruimtelijke ordening.

Minstens is het bestreden besluit intern tegenstrijdig, wat reeds voor de gegrondheid van het middel zorgt.

6. *De tussenkomende partijen vertrekken daarenboven van het standpunt dat de deputatie op dit punt over een discretionaire bevoegdheid zou beschikken. Dit is echter niet correct.*

Artikel 4.3.3 VCRO bepaalt:

...

Deze bepaling houdt in "dat een vergunning principieel wordt geweigerd als uit de ingewonnen adviezen of uit het aanvraagdossier blijkt dat het aangevraagde strijdig is met direct werkende normen binnen andere sectoren dan de ruimtelijke ordening" en dat "[e]en principiële weigering [...] in gemotiveerde gevallen echter [kan] worden vermeden indien in de vergunning voorwaarden kunnen worden opgenomen die strekken tot een adequate afstemming van het aangevraagde op de sectorale vereisten" (Memorie van toelichting, Parl.St. VI.Parl. 2008-2009, nr. 2011/1, 129).

In beginsel heeft een advies waarin gewezen wordt op een strijdigheid met directe werkende normen tot gevolg dat de verwerende partij een gebonden bevoegdheid heeft en overeenkomstig artikel 4.3.3 VCRO de vergunning dient te weigeren of aan voorwaarden onderwerpen teneinde de naleving van sectorale regelgeving te verzekeren.

In dat geval beschikt de vergunningverlenende overheid derhalve niet over een discretionaire bevoegdheid.

In casu kon het advies van AOE geen advies in het licht van artikel 4.3.3 VCRO formuleren aangezien op het ogenblik van het advies het (voorlopig) beschermingsbesluit nog niet bestond.

In artikel 4.3.3 VCRO wordt echter ook vermeld dat een vergunning moet worden geweigerd wanneer uit het aanvraagdossier een strijdigheid met direct werkende normen binnen andere beleidsvelden dan de ruimtelijke ordening blijkt.

Wanneer deze strijdigheid blijkt uit het aanvraagdossier, dan beschikt de vergunningverlenende overheid evenmin over een discretionaire bevoegdheid, maar eveneens over een gebonden bevoegdheid.

De tussenkommende partijen gaan hieraan volledig voorbij in hun schriftelijke uiteenzettingen.

Enkel daarom al is het verweer op dit punt niet gegrond.

7. Uit het aanvraagdossier blijkt duidelijk dat er een strijdigheid met direct werkende normen inzake onroerend erfgoed voorligt.

De verwerende partij gaat in de bestreden beslissing immers volledig verkeerd uit van het feit dat in het voorlopig beschermingsbesluit enkel de kant van de Braambergstraat zou beschreven zijn en dat het dan enkel gaat over de trapgevels.

In het verzoekschrift tot nietigverklaring werd aangetoond dat het volledige pand in het voorlopig beschermingsbesluit zit vervat en in de beschrijving uitdrukkelijk naar de lijstgevel met centrale getrapte top, met rechthoekige vensters onder strek wordt verwezen:

"(...) Aan het Pandreitje een lijstgevel met centrale getrapte top. Het linker bovenvenster is een gedicht zandstenen kruiskozijn 'onder geblokte ontlastingsboog. De gevel is opengewerkt met rechthoekige vensters onder strek en voor de zolder met bijkomende afgeschuinde dagkanten en geblokte ontlastingsboog neobarokke aanbouw van vier traveeën breed getypeerd door een centrale tuitgevel, kruiskozijnen en geblokte ontlastingsbogen met mascaronsluitstenen."

In de diverse adviezen van het dossier werd vastgesteld dat deze langsgewel visueel wordt verstoord door de terrasconstructie.

Het Agentschap Onroerend Erfgoed stelt onder meer:

...

De gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar:

...

De Raadgevende Commissie voor Stedenschoon sloot zich daarbij aan.

In het beroep van de verzoekende partij werd uitdrukkelijk "de negatieve visuele impact van het aangevraagde op het stedenbouwkundige weefsel op deze sterk beeldbepalende locatie en duiden de wezenlijke aantasting van de erfgoedwaarden van de als werelderfgoed erkende binnenstad" herhaald en vastgesteld dat de uitzonderlijke universele waarde van de Brugse binnenstad, zoals erkend door Unesco, wordt miskend.

Uit het voorliggend dossier bleek derhalve dat er een strijdigheid met de direct werkende normen voorlag.

In de e-mail van AOE aan de deputatie van 23 februari 2018, waarin op het voorlopig beschermingsbesluit werd gewezen, werd dan ook benadrukt dat de 'terrasoverkappingen constructies zijn die het historisch architecturaal beeld verstoren en in strijd' zijn met de beheersdoelstellingen van het beschermingsbesluit.

8. *Er bleek dus uit het dossier zonder discussie dat er een strijdigheid met de direct werkende normen inzake onroerend erfgoed voorligt, in het bijzonder het voorlopig beschermingsbesluit.*

De verwerende partij kon dienvolgens niet overgaan tot een eigen discretionaire beoordeling van het al dan verstoord zijn van het historisch architecturaal beeld en dus de al dan niet volgens haar aanwezige erfgoedwaarden, zoals de tussenkomenende partijen ten onrechte menen.

De verwerende partij had op dit punt een gebonden bevoegdheid, gelet op de vastgestelde strijdigheid in tal van stukken van het dossier.

9. *De tussenkomenende partijen menen volledig ten onrechte dat de verwerende partij in het bestreden besluit kon overgaan tot een eigen beoordeling van de erfgoedwaarden.*

Waar de beslissing motiveert dat de waarde gesitueerd zit in de trapgevels en minder in de gevel op het gelijkvloers en het voorzien van een overdekt terras geen afbreuk doet aan de trapgevel, gaat zij volledig voorbij aan de inhoud van het voorlopig beschermingsbesluit waar het naar de lijstgevel aan het Pandreitje verwijst én de beoordeling door de diverse instanties (van voor dit beschermingsbesluit) dat de gesloten terrasconstructie als storend voor de Pandreitje wordt aangeduid.

10. *De tussenkomenende partijen menen dat alle erfgoedwaarden wel behouden worden en zichtbaar blijven. Uit de diverse adviezen in het aanvraagdossier blijkt dit niet zo te zijn, en dit is in strijd met de in het voorlopig beschermingsbesluit vastgestelde erfgoedwaarden.*

Volledig ten onrechte stellen de tussenkomenende partijen dan ook dat het niet relevant is of de verzoekende partij een andere mening is toegedaan dan de deputatie, die in redelijkheid oordeelde dat de overkapping geen afbreuk doet aan de historische waarde van het pand.

Dit blijkt immers duidelijk uit de diverse verleende adviezen in het dossier, samengelezen met het nadien vastgesteld voorlopig beschermingsbesluit.

De verwerende partij had hier geen beoordelingsmarge, maar wel een gebonden bevoegdheid.

11. *Het feit het terras jaarlijks in de winter moet worden gedemonteerd, is absoluut niet relevant. De vergunning heeft immers betrekking op de bouw van een overdekte terrasconstructie. Er is in deze vergunning geen tijdsbepaling opgenomen. Dit blijkt uit andere beslissingen voort te vloeien.*

12. *De tussenkomenende partijen werpen verder op dat in het advies van AOE en in het beroep bij de deputatie geen melding werd gemaakt van artikel 4.3.3 VCRO.*

De bescherming werd slechts voorlopig vastgesteld na de adviezen en het beroep. Er kon geen strijdigheid met een direct werkende norm worden aangevoerd, wanneer deze norm nog niet bestond.

Het verweer van de tussenkomende partijen mist op dit punt alle ernst.

13. *Ook ten onrechte werpen zij op dat het standpunt dat de terrasoverkappingen strijdig zijn met het beschermd stadsgezicht niet zou sporen met het advies van AOE. Het advies verwees naar een open gevelterras, terwijl de bestreden beslissing een volledig afsluitbare constructie met aluminium draagconstructie, zeildoek en beglaasde zijwanden betreft.*

Het is net dit gesloten karakter dat als in strijd met de erfgoedwaarden wordt aangevoerd. Het neemt het zicht weg op de langsgewel, die zelfs door de deputatie als beeldbepalend wordt aangeduid.

De deputatie stelt immers zelf in de bestreden beslissing dat het pand een strategische ligging heeft tussen de Rozenhoedkaai en het beschermde poortgebouw van de vroegere gevangenis (het Pandreitje). Zij stelt verder ook uitdrukkelijk dat de horecazaak zeer beeldbepalend is als men vanaf de Dijver richting de Vismarkt gaat.

...

2.

2.1

De verzoekende partij voert in haar tweede middel als volgt de schending aan van artikel 4.3.4 VCRO, van artikel 4.7.16, §1 VCRO, van artikel 4.7.23, §1, lid 1 VCRO, van 4.7.21, §1 lid 1 VCRO, van artikel 4.3.1. §1, eerste lid, 1° VCRO, van de artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet en van de beginselen van behoorlijk bestuur, meer bepaald het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel en het beginsel van materiële motiveringsplicht:

“ ...

19. *Artikel 4.3.4. VCRO luidt als volgt:*

...

Artikel 4.7.16, §1 VCRO bepaalt dat de Vlaamse Regering de instanties aanwijst die over een vergunningsaanvraag advies verlenen en verder:

...

Artikel 1, 1° van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot aanwijzing van de instanties die over een vergunningsaanvraag advies verlenen stelt dat advies moet worden verzocht aan:

...

20. *Om te voldoen aan de motiveringsplicht moet een vergunningsbeslissing gedragen worden door motieven die in feite juist en in rechte pertinent zijn. Deze motieven moeten tevens duidelijk vermeld worden in de bestreden beslissing zelf en moeten op een duidelijke en afdoende wijze weergeven waarom de bevoegde overheid tot die beslissing is gekomen.*

Indien een advies negatief is, dan vergt de formele motiveringsplicht dat de verwerende partij nog concreter, preciezer en zorgvuldiger de redenen aangeeft die haar de van deze adviezen afwijkende bestreden beslissing hebben doen nemen. De motivering mag niet beperkt blijven tot een louter tegenspreken van het advies, maar moet duidelijk maken waarom de beslissende overheid meent de argumenten waarop het advies steunt niet te kunnen volgen. De motiveringsplicht is in dat geval strenger (I. OPDEBEEK en A. COOLSAET, Formele motivering van bestuurshandelingen, Brugge Die Keure, 1999, 196-197 en 201; zie ook o.a. Rvvb 4 juni 2012, nr. A/2012/0223 in de zaak 2010/0609/A/1/0566).

In de hem opgedragen legaliteitsbeoordeling kan uw Raad enkel rekening houden met de motieven die opgenomen zijn in de bestreden beslissing, en nagaan of de bevoegde

overheid haar appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend, met name of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij deze correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot het bestreden besluit is kunnen komen.

21. Het perceel waarop de bestreden beslissing betrekking heeft, is gelegen in woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde.

Artikel 4.3.1. §1, eerste lid, 1° VCRO bepaalt dat een vergunning wordt geweigerd:

...

Het vergunningverlenend bestuursorgaan moet de overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening beoordelen met inachtneming van de beginselen bepaald in artikel 4.3.1, § 2, eerste lid VCRO. Deze beginselen luiden als volgt:

...

Uit deze bepaling volgt dat een vergunning moet worden geweigerd indien het aangevraagde onverenigbaar is met de goede ruimtelijke ordening. Het vergunningverlenend bestuursorgaan moet bij haar beoordeling van het gevraagde de relevante aspecten van de goede ruimtelijke ordening betrekken en rekening houden met de in de relevante omgeving bestaande toestand.

Artikel 1.1.4 VCRO bepaalt:

...

Uit deze bepalingen volgt dat een vergunningverlenende overheid de overeenstemming van het gevraagde met de goede ruimtelijke ordening moet beoordelen met inachtneming van de beginselen die zijn opgesomd in artikel 4.3.1, § 2, eerste lid, 1° VCRO en met inachtneming van de doelstellingen zoals bepaald in artikel 1.1.4 VCRO, waaronder de gevolgen voor het leefmilieu.

Uw Raad mag zijn beoordeling van de eisen van de goede plaatselijke aanleg niet in de plaats stellen van die van de bevoegde overheid. In de uitoefening van het aan uw Raad opgedragen wettigheidstoezicht is uw Raad enkel bevoegd na te gaan of de vergunningverlenende overheid de haar ter zake toegekende appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend, met name of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij deze correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen (Zie onder meer RvVb 11 januari 2012, nr. A/2012/0005 in de zaak 2010/0615/A/4/0572; RvVb 29 februari 2012, nr. A/2012/0071 in de zaak 1112/0091/A/4/0071; RvVb 23 juli 2012, nr. A/2012/0293 in de zaak 2010/0627/A/1/0583; RvVb 29 augustus 2012, nr. A/2012/0334 in de zaak 2010/0612/A/3/0569.).

22. Het zorgvuldigheidsbeginsel kan omschreven worden als een algemeen beginsel van behoorlijk bestuur dat de overheid verplicht zorgvuldig te werk te gaan bij de (vormelijke) voorbereiding van de beslissing en ervoor te zorgen dat de feitelijke en juridische aspecten van het dossier deugdelijk geïnventariseerd en gecontroleerd worden, zodat de overheid met kennis van zaken kan beslissen (procedurele of formele zorgvuldigheid) en de betrokken belangen zorgvuldig inschat en afweegt, derwijze dat particuliere belangen niet nodeloos geschaad worden (materiële zorgvuldigheid).

Eerste onderdeel

23. Reeds sinds 2000 is de binnenstad van de stad Brugge gelegen binnen de afbakening van het Unescowerelderfgoed, erkend door het World Heritage Committee.

Het agentschap Onroerend Erfgoed formuleerde op 1 september 2017, op een ogenblik dat er nog geen voorlopige bescherming bestond, een ongunstig advies omdat de aangevraagde werken een negatieve impact hebben op de erfgoedwaarden van het door UNESCO beschermd werelderfgoed.

Zelfs indien het eerste middel zou worden verworpen — quod non — dan diende de bestreden beslissing in ieder geval deze beschaming in rekening te brengen.

Het advies stelde:

...

De gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar adviseerde over het architecturaal concept als volgt, met verwijzing naar het standpunt van de sector Unesco en de dienst Monumentenzorg en Erfgoedzaken:

...

De Raadgevende Commissie voor Stedenschoon van de Stad Brugge adviseerde eveneens ongunstig op 7 juli 2017.

Het beroep van de verzoekende partij verwees naar het advies van 1 september 2017, en stelde bijkomend ook:

...

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar verwijst op verschillende plaatsen naar deze bescherming en besluit ook:

...

24. De deputatie vermeldt in de bestreden beslissing nergens dat de site sinds 2000 gelegen is in de afbakening van het door UNESCO bescheurd werelderfgoed, laat staan dat zij dit op enige wijze bij haar beoordeling betreft.

Door hier geen enkele passage aan te wijden, is de bestreden beslissing in ieder geval onwettig. Er ligt een strijdigheid voor met artikel 4.3.4. VCRO juncto artikel 4.7.16, §1 VCRO en artikel 4.3.1 VCRO.

Daarenboven is deze beslissing niet afdoende gemotiveerd, is de beoordeling onzorgvuldig en kennelijk onredelijk. Het advies en het beroep van de verzoekende partij wordt niet weerlegd op dit punt, evenmin als het verslag van de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar.

Door de ongunstige adviezen en de duidelijke aanduiding van de negatieve visuele impact op deze beeldbepalende locatie en de wezenlijke aantasting van de erfgoedwaarden van de als werelderfgoed erkende binnenstad, diende de motivering in ieder geval uitgebreider te gebeuren.

De deputatie kan dan ook zeker niet volstaan met het beschermd karakter als UNESCO werelderfgoed louter te negeren.

Tweede onderdeel

25. De deputatie stelt zelf in de bestreden beslissing dat het pand een strategische ligging heeft tussen de Rozenhoedkaai en het beschermde poortgebouw van de vroegere gevangenis (het Pandreitje). Zij stelt verder ook uitdrukkelijk dat de horecazaak zeer beeldbepalend is als men vanaf de Dijver richting de Vismarkt gaat.

...

Zij volgt echter de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar en het agentschap. Onroerend Erfgoed niet waar deze stellen dat de terrasoverkapping afbreuk doet aan de

"kunsthistorische" waarde, omdat de grootte van de terrasoverkapping reeds in 1994 werd vergund. Er zou geen sprake zijn van een bijkomende afbreuk.

Vooraf moet worden opgeworpen dat de vermelde adviezen niet de kunsthistorische waarde benadrukken, maar wel de historische waarde van het stadsgezicht.

De deputatie stelt in de bestreden beslissing dat zij zich niet in het advies van OE kan vinden. De deputatie meent dat de constructie geen afbreuk doet aan de historische waarde van de omgeving.

Zij geeft hiervoor als reden dat er reeds een overdekt terras aanwezig is en vergund sinds 1983 of 1994, de overkapping gebaseerd is op het terras van Tompouce op de Burg en de binnenruimte te beperkt is om voldoende inkomsten te genereren:

...

Bij de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening verwijst zij naar het voorlopig beschermingsbesluit:

...

26. Deze diverse argumenten weerleggen echter niet de verschillende negatieve adviezen op het punt van erfgoed, houden geen rekening met de Unesco bescherming, gaan voorbij aan de werkelijk inhoud van het voorlopig beschermingsbesluit.

De aanwezigheid van een bestaand terras, neemt niet weg dat de vergunningverlenende overheid het aangevraagde moet beoordelen in het licht op grond van alle geldende reglementeringen en bepalingen.

De aanvraag heeft betrekking op het volledig vervangen van een terrasconstructie. De bestaande constructie werd reeds afgebroken. De nieuw op te richten constructie dient uiteraard te worden beoordeeld op basis van alle geldende regels.

De aanvraag houdt trouwens geenszins een exacte vervanging in van wat voorheen als terrasconstructie bestond.

Er diende derhalve met het gegeven rekening te worden gehouden dat het pand deel uitmaakt van UNESCO werelderfgoed en reeds voorlopig was beschermd op het ogenblik van de bestreden beslissing.

De loutere vaststelling dat er voorheen een terrasconstructie aanwezig was, houdt geenszins in dat een volledig nieuwe terrasconstructie zonder meer zou mogen worden toegestaan of dat zonder meer zou kunnen worden besloten dat aan recente wijzigingen inzake regelgeving en bescherming kan voorbijgegaan worden.

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar stelde hierover terecht:

...

Ondergeschied

De vergunde situatie, waar de deputatie naar verwijst, is trouwens geenszins duidelijk.

De deputatie verwijst naar een vergunning van 1985 in de in de vergunning vermelde historiek. Deze houdt echter enkel een vergunning in voor het gebruik van het openbaar domein voor een oppervlakte van 18m x 3.8 m en dit enkel voor een zomerterras. Hierin werd als voorwaarde opgelegd dat een vergunning diende te worden bekomen voor de opstelling van windschermen, bevloering en zonnetenten.

Dit is derhalve geen vergunning voor het oprichten van een terrasconstructie. Uit de voorwaarde kan zelfs worden afgeleid dat er voor de opstelling van windschermen, bevoering en zonnetenten nog geen vergunning was bekomen.

Uit de beslissing van het college van burgemeester en schepenen blijkt dat in 1983 een vergunning voor een veel kleiner terras werd verleend, en in 1984 voor een uitbreiding daarvan. Geenszins kan de vergunning van 1983 of 1984 als een vergunning gezien worden, als uitvoering van de voorwaarde voor de vergunning van 1985.

Het blijkt daarenboven niet dat deze vergunningen ooit werden uitgevoerd of dat ze conform werden uitgevoerd. Uit de vergunning van 1985, waar de deputatie in haar historiek uitdrukkelijk naar verwijst, blijkt zelfs van niet. Ook de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar stelde in zijn advies uitdrukkelijk dat de constructie niet 100% volgens de vergunning werd uitgevoerd.

In het verslag van de gemeentelijke stedenbouwkundig ambtenaar van 20 oktober 2017 (p. 6) wordt vermeld dat er bovendien bij deze eerste vergunning geen reglementering rond vaste terrassen bestond. Het huidige reglement betreffende vaste horecaterrassen op het openbaar domein voorziet trouwens slechts een preciaire vergunning:

...

Ook de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar stelt dat de vergunning van 1985 een "precaire vergunning" is. Ook hij gaat niet in op vergunningen van 1983 of 1984.

...

Nergens blijkt ook uit dat de — onlangs afgebroken — constructie aan de beweerde vergunning zou hebben voldaan.

De deputatie stelt dan verder plots dat in 1994 een terrasoverkapping van 18m x 4m zou zijn vergund. Deze vergunning blijkt echter enkel over het vernieuwen van de doeken te gaan (zie ook besluit college van burgemeester en schepenen). Uit het advies van de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar blijkt dat net op het punt van de doeken de vergunning niet conform werd uitgevoerd. De gevolgtrekkingen van de deputatie over deze vergunning van 1994 zijn dan ook veel te verregaand. Wat er in de vergunning zat (vernieuwen doeken) werd blijkbaar niet gevolgd. Deze vergunning kan geenszins als basis worden beschouwd.

Uiteindelijk, in haar conclusie, stelt de deputatie trouwens dat de aanvraag moet vergeleken worden met de vergunde terrasoverkapping van 1983. Deze vergunning, voor zover zij bestaat en ooit conform werd uitgevoerd, heeft in ieder geval betrekking op een veel kleiner terras.

In de bestreden beslissing spuit de deputatie dus mist over welke de vroegere situatie was (1983, 1985, 1994, ...), minstens komt zo op een bijzonder onzorgvuldige wijze tot haar besluit, zonder een goede en deugdelijke inventarisatie van de feitelijke en juridische aspecten van het dossier.

In ieder geval is de thans aangevraagde vergunning niet in overeenstemming met wat er vroeger was opgericht. Voor zover dit was vergund — quod non — overlapt dit geenszins volledig met wat thans werd aangevraagd. Wat was opgericht was niet 100% conform de vergunningen.

Tevens heeft het college van burgemeester en schepenen de uitstalling van een winterterras geweigerd in juni 2017.

De bestreden beslissing is niet afdoende gemotiveerd. De deputatie heeft op een onzorgvuldige wijze het onderzoek gedaan van de feitelijke gegevens en is met schending van het zorgvuldigheidsbeginsel tot een beoordeling gekomen.

- *De vergelijking met het terras van Tompouce is geenszins terecht.*

o De deputatie stelt dat het agentschap Onroerend Erfgoed over de aanvraag van dit terras gunstig zou hebben geadviseerd. Dit is niet correct. Men heeft immers per vergissing over het hoofd gezien om advies te verlenen. Een gunstig advies werd dus geenszins verleend.

Het rechtsgevolg van het gebrek aan tijdig advies was toen dat de vergunningverlener aan de adviesvereiste kon voorbijgaan. Het is dus niet zo dat de ene keer gunstig en de andere keer ongunstig werd geadviseerd.

o Op het ogenblik van de adviesaanvraag bestond er in het dossier Tompouce geen beschermingsbesluit over de Burg.

o Het feit dat in een ander dossier, op een volledig andere plaats in Brugge, een andere beslissing zou zijn genomen, houdt trouwens niet in dat de voorliggende aanvraag aan de hand van alle relevante elementen moet worden beoordeeld. Dit is in casu door het agentschap gebeurd. De inhoud van dit advies wordt door de deputatie maar beperkt en op onterechte motieven in vraag gesteld.

o In het advies van het agentschap van 1 september 2017 wordt trouwens benadrukt dat het een solitair gesloten terras is, tussen de bomen gedrongen tussen de historische langsgewel en de bomenrij, dat het volume de historische baksteenarchitectuur én het typerend straatbeeld van het Pandreitje verstoort, ... dit zijn allemaal fundamenteel verschillende gegevens van het dossier Tompouce.

o De gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar stelde het als terecht volgt:

...

De motivering in de bestreden beslissing faalt derhalve naar recht, is niet afdoende én er ligt een absoluut onzorgvuldige beoordeling voor.

De bestreden beslissing is kennelijk onredelijk.

- *Om het advies van het agentschap Onroerend Erfgoed te weerleggen, verwijst de deputatie vervolgens naar het feit dat van de stad het terras mag vervangen worden, een terras noodzakelijk is om een restaurant draaiende te houden, de binnenruimte te beperkt is om voldoende inkomsten te genereren. Omdat de stad de horeca in de binnenstad wenst te houden, wordt dan ook geoordeeld dat het wijzigen van de terrasoverkapping niet visueel storend is.*

Hoe de visie van de stad op het behoud van horeca in de stad, kan doen besluiten dat er geen visueel storend element voorligt, is geenszins duidelijk. Dit zijn twee volledige aparte en verschillende beoordelingen. De ene kan geenszins uit de andere worden afgeleid.

Bovendien wordt in geen enkele van de negatieve adviezen, ook niet in dat van Onroerend Erfgoed, bepaalt dat geen terras meer mogelijk is.

Het argument van de deputatie is op dit punt kennelijk onredelijk en absoluut niet pertinent.

- Bij de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening, verwijst de deputatie ook naar het voorlopig beschermingsbesluit van 6 februari 2018.

Terecht betreft de deputatie dit besluit bij haar beoordeling. De beoordeling is echter niet pertinent en correct. Er kan naar het eerste middel worden verwezen.

Dit kan geenszins de goede ruimtelijke ordening ondersteunen.

...

2.2

De eerste tussenkomende partij repliceert:

“ ...

De verscherpte motiveringsplicht - die in casu inderdaad onmiskenbaar voortvloeit uit de negatieve adviezen en het ongunstig verslag van de PSA - zou volgens verzoekende partij problematisch zijn.

Evenwel werd in de bestreden beslissing uitvoerig en pertinent geantwoord op het advies van het agentschap onroerend erfgoed. De door verzoekende partij aangehaalde overige adviezen werden eveneens besproken en weerlegd. (cfr. bestreden besluit p. 4-8.)

Er valt niet in te zien waarom het bestreden besluit een bijkomende formele passage over de beweerdte aantasting van UNESCO werelderfgoed diende te bevatten, in zoverre het bestreden besluit uitvoerig en pertinent uiteenzet dat de deputatie van oordeel is dat het wijzigen van een vergunde terrasoverkapping niet visueel storend is, en er hoe dan ook geen afbreuk wordt gedaan aan de geïnventariseerde erfgoedwaarden.

Dat rekening wordt gehouden met de vergunde toestand sinds 1983 en de decennialange aanwezigheid van de terrasoverkapping vooraleer de binnenstad UNESCO werelderfgoed werd en vooraleer het voorlopig beschermingsbesluit werd vastgesteld, is daarbij geenszins onzorgvuldig.

Stellen dat de vergunde situatie niet duidelijk is, is niet ernstig. N.a.v. de hoorzitting, waarop verzoekende partij het niet nodig achtte om aanwezig te zijn, werden door de Stad stukken van de vergunde toestand voorgelegd. De Deputatie verwijst uitdrukkelijk naar deze stukken + foto's om de vergunde toestand aan te tonen. En laat de Stad nu uitgerekend het orgaan zijn dat over een archief ter zake beschikt.

Hoe dan ook bewijst verzoekende partij niets en beperkt ze zich tot loutere negaties.

Anders dan verzoekende partij beweert veronderstelt de motiveringsplicht niet dat elk argument uit een advies of bezwaar punt voor punt wordt weerlegd, maar volstaat het dat de motivering toelaat te begrijpen waarom de aangehaalde argumenten niet worden bijgetreden. Dit is te dezen het geval.

Andermaal herhaalt verzoekster tot tussenkomst dat het afbreken van de bestaande constructie een volstrekt irrelevant element is, nu dit elk jaar opnieuw gebeurt.

Verzoekende partij lijkt niet te - willen - beseffen dat de vergunde constructie demonteerbaar is, doorzichtig, en de helft van het jaar niet aanwezig is.

Het mag dan ook niet verbazen dat de vergunning van 1994 betrekking heeft op het vernieuwen van de doeken aan de “bestaande zonnetentconstructie”. Bij deze vergunning is een plan gevoegd waaruit blijkt dat het minstens om een zeer gelijkaardige constructie gaat.

Anders dan verzoekende partij lijkt aan te nemen, werd ook middels het bestreden besluit geen vergunde permanente aanwezige terrasconstructie/uitbouw vergund, maar een wegneembare terrasoverkapping.

De beoordeling van verwerende partij dat dergelijke constructie met draagwerk in zwart aluminium en oproloek geen afbreuk doet aan de historische waarde van de omgeving is geenszins kennelijk onredelijk.

Anders dan verzoekende partij betoogt, werd hierbij niet voorbijgegaan aan recente wijzigingen inzake regelgeving en bescherming, nu afdoende werd gemotiveerd dat de terrasoverkapping gewoonweg geen afbreuk doet aan de historische waarde van het pand, des te meer vermits de waarde luidens het voorlopig beschermingsbesluit vooral gesitueerd zit in de trapgevels en minder in de gevel op het gelijkvloers. (cfr. bespreking eerste middel)

Het gegeven dat - overigens niet onterecht - de gelijkheid tussen restaurantuitbaters mee in overweging wordt genomen, en er rekening wordt gehouden met het standpunt van de Stad Brugge, die de horeca in de binnenstad wil behouden, maakt nog niet dat de (afzonderlijke) beoordeling van de goede ruimtelijke ordening en het behoud van de erfgoedwaarden daarom komt te vervallen.

Daarbij komt het niet aan verzoekende partij toe om bij het beweerde gebrek aan stedelijke visie en een door het agentschap gedragen terrasreglement (cfr. advies agentschap p. 3.), alvast op schijnbaar willekeurige wijze beroep in te stellen tegen enkele terrassen, waaronder dat van verzoekster.

Dat met twee maten en gewichten wordt gewogen blijkt overigens ook uit het feit dat bij “Klein Venetië”, de buur op minder dan 30m en in dezelfde situatie, eveneens een - op dezelfde dag afgeleverde - vergunning voor terrasoverkapping werd verkregen, die door verzoekende partij klaarblijkelijk niet werd bestreden.

Zo ook met de Tom Pouce (stuk 8) op de Burg, één van de waardevolste pleinen in Brugge, dat trouwens beschermd is. Tussenkomen partij kan niet het slachtoffer zijn van het niet tijdig uitbrengen van advies door verzoekende partijen.

Kritiek op deze bijkomende motieven laat niet toe tot de onwettigheid van het bestreden besluit te leiden, nu de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening terdege onderzocht en gemotiveerd werd. Ook hier vermag Uw Raad zich niet in de plaats te stellen van verwerende partij.

...

2.3

De tweede tussenkomen partij voegt daar nog aan toe:

“...

De verscherpte motiveringsplicht zou volgens verzoekende partij problematisch zijn.

Deze stelling kan niet gevolgd worden. In de bestreden beslissing antwoordt verwerende partij immers uitvoerig en pertinent op het advies van het Agentschap Onroerend Erfgoed.

De door verzoekende partij aangehaalde overige adviezen werden eveneens besproken en weerlegd.

Waarom het bestreden besluit een bijkomende formele passage over de beweerde aantasting van UNESCO werelderfgoed diende te bevatten, is tussenkomende partij volstrekt onduidelijk, nu verwerende partij in het bestreden besluit uitvoerig uiteenzet dat het wijzigen van een vergunde terrasoverkapping niet visueel storend is, en er hoe dan ook geen afbreuk wordt gedaan aan de geïnventariseerde erfgoedwaarden.

Dat rekening wordt gehouden met de vergunde toestand sinds 1983 en de decennialange aanwezigheid van de terrasoverkapping vooraleer de binnenstad UNESCO werelderfgoed werd en vooraleer het voorlopig beschermingsbesluit werd vastgesteld, kan haar onmogelijk als onzorgvuldig worden verweten.

Het grieft tussenkomende partij dat verzoekende partij stelt dat de vergunde situatie niet duidelijk is. Op de verwerende partij georganiseerde hoorzitting, waar verzoekende partij schitterde door afwezigheid, werd door tussenkomende partij de historiek van de vergunde toestand uiteengezet. Aanvullende stukken werden bezorgd die deze historiek staven. Het bestreden besluit verwijst uitdrukkelijk naar deze stukken en foto's om de vergunde toestand aan te tonen (zie daarvoor ook de in het eerste middel geciteerde overweging uit het bestreden besluit). Deze stukken zijn ook opgenomen in de stukkenbundel (bijlage 3). De motiveringsplicht veronderstelt niet dat elk argument uit een advies of bezwaar punt voor punt wordt weerlegd; het volstaat dat de motivering toelaat te begrijpen waarom de aangehaalde argumenten niet worden bijgetreden. Dit is hier duidelijk het geval.

Opgemerkt moet worden dat het afbreken van de bestaande constructie een irrelevant gegeven is, nu de deconstructie elk jaar opnieuw gebeurt. Dit vloeit voort uit het terrasreglement die terrasuitbaters daartoe verplicht. Verzoekende partij lijkt er compleet aan voorbij te gaan dat de vergunde constructie demonteerbaar is en buiten het seizoen niet aanwezig is.

Tussenkomende partij onderstreept dat het bestreden besluit dan ook geen vergunde permanente aanwezige terrasconstructie/uitbouw vergunt, maar een wegneembare terrasoverkapping. Ook in het verleden was dit zo: reeds in de vergunning van 4 maart 1983 werd opgenomen dat het om een wegneembare draagconstructie moet gaan:

Dit is vandaag nog steeds zo.

De beoordeling dat de constructie met draagwerk in zwart aluminium en oproldeuk geen afbreuk doet aan de historische waarde van de omgeving is geenszins kennelijk onredelijk.

Anders dan wat verzoekende partij stelt, is het bestreden besluit niet voorbijgegaan aan recente wijzigingen inzake regelgeving en bescherming, nu afdoende werd gemotiveerd dat de terrasoverkapping gewoonweg geen afbreuk doet aan de historische waarde van het pand, des te meer vermits de waarde luidens het voorlopig beschermingsbesluit vooral gesitueerd zit in de trapgevels en minder in de gevel op het gelijkvloers.

Dat de gelijkheid tussen restaurantuitbaters mee in overweging wordt genomen, en er rekening wordt gehouden met het standpunt van tussenkomende partij, die de horeca in de binnenstad wil behouden, maakt nog niet dat de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening en van het behoud van de erfgoedwaarden daarom komt te vervallen.

Tussenkomende partij wil tenslotte nog opmerken dat verzoekende partij met twee maten en gewichten weegt: in het op 11 april 2016 stedenbouwkundig vergunde dossier van de Tom Pouce op de Burg, één van de waardevolste pleinen in Vlaanderen en vandaag beschermd als stadsgezicht, heeft het Agentschap zelfs geen advies heeft gegeven en heeft zij de termijn daarvoor laten verstrijken!

...

2.4

De verzoekende partij stelt in haar toelichtende nota:

“ ...

15. Het tweede middel kan uiteraard maar worden ingeroepen voor zover zou worden geoordeeld dat het eerste middel ongegrond zou zijn.

Enkel indien zou worden vastgesteld dat artikel 4.3.3. VCRO niet kan worden ingeroepen — quod non — dan is in ieder geval artikel 4.3.4 VCRO wél van toepassing.

16. De verzoekende partij verwijst naar het verzoekschrift tot nietigverklaring op dit punt en herneemt dit volledig.

De tussenkomende partijen zijn het hiermee niet eens, maar dit verweer doet geen afbreuk aan wat door de verzoekende partij werd uiteengezet.

Zij leggen beiden nogal de nadruk op het feit dat de verzoekende partij niet aanwezig was op de hoorzitting bij de deputatie. Er is echter geen verplichting in die zin én zeker kan dit voor de deputatie niet meebrengen dat zij dan maar aan het advies van het agentschap Onroerend Erfgoed en de argumenten van de verzoekende partij in het beroepschrift voorbijgaat. Nog minder kan zij daardoor aan de in het beschermingsbesluit vastgestelde erfgoedwaarden voorbijgaan (die door de tussenkomende partijen opnieuw ten onrechte tot de trapgevels worden beperkt).

Dit beschermingsbesluit werd trouwens nog overgemaakt vooraleer de deputatie diende te nemen.

17. Wat de verwijzing betreft naar "Klein Venetië", stelt de verzoekende partij ten onrechte dat deze vergunning niet werd bestreden. De vergunning werd wel bestreden door de verzoekende partij, maar het beroep werd door de deputatie onontvankelijk verklaard omdat er geen tijdig advies zou zijn verleend door het agentschap Onroerend Erfgoed.

De verwijzing en opmerking mist dienvolgens relevantie.

...”

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partij verwijst in haar tweede middel naar het voorlopig beschermingsbesluit, het ongunstig advies van het agentschap Onroerend Erfgoed en de andere ongunstige adviezen van de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar en van de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar, om te besluiten dat de verwerende partij de aanvraag niet zorgvuldig beoordeeld heeft.

In haar eerste middel stelt de verzoekende partij dat de verwerende partij de rechtsgevolgen van de voorlopige bescherming negeert.

2.

Het voorwerp van de aanvraag is gelegen in het stadsgezicht “Vismarkt, Huidenvettersplein en Rozenhoedkaai met omgeving”, voorlopig beschermd bij ministerieel besluit van 6 februari 2018.

Na het nemen van de bestreden beslissing is dat stadsgezicht definitief beschermd bij ministerieel besluit van 12 november 2018.

In het ongunstig advies van het agentschap onroerend erfgoed van 1 september 2017 is te lezen:

“...

De werken hebben betrekking op de kernzone van de als werelderfgoed erkende binnenstad van Brugge.

Dit onroerend erfgoed werd door Unesco erkend als werelderfgoed omwille van volgende criteria:

Criterium (iii): Het historische centrum van Brugge getuigt van de aanzienlijke beïnvloeding gedurende een lange periode op het vlak van architectuur. In het bijzonder de baksteengotiek en van de voorkeur voor innovatieve artistieke stromingen bij de ontwikkeling van de middeleeuwse schilderkunst als geboorteplaats van de Vlaamse Primitieven.

Criterium (iv): Het historische centrum van Brugge is een buitengewoon voorbeeld van een architecturaal ensemble dat bijzondere stadia in het middeleeuwse Europa illustreert op commercieel en cultureel gebied, met de openbare, sociale en religieuze complexen als levende getuigen.

Criterium (vi): Het historische centrum van Brugge was de geboorteplaats van de Vlaamse Primitieven en een centrum van mecenaat en ontwikkeling van de schilderkunst in de middeleeuwen, met als vertegenwoordigers onder meer Jan Van Eyck en Hans Memling.”

De aangevraagde werken hebben een negatieve impact op de erfgoedwaarden van het werelderfgoed omwille van de volgend reden: Het betreft een aanvraag tot bouwen van een gesloten terrasconstructie gelijkaardig aan de geplaatste doch, nog niet vergunde terrasconstructie Braambergstraat 1. De plannen verwijzen naar de gerealiseerde constructie op de Burg, doch bevatten geen gegevens over de reeds geplaatste bloembakken met glazen schermen. Blijven deze of zijn deze te verwijderen?

De gesloten terrasconstructie bestaat uit een verhoogde houten vloer met luifelconstructie op poten aan de voorzijde, afgesloten met twee glazen windschermen die tot boven gesloten zijn en de mogelijkheid om aan de voorzijde een doorzichtig rolgordijn naar beneden te laten bij regenweer, zodat de constructie volledig gesloten is. De toegang kan dan genomen worden via de glazen windschermen die open schuiven.

Dit solitair gesloten terras tussen de bomen staat gedrongen tussen de historische langsgewel en de bomenrij. Het volume verstoort visueel de historische baksteenarchitectuur die kenmerkend is voor de Brugse binnenstad en het typerend straatbeeld van het Pandreitje. De boogvorm en het witte zeildoek worden als storend ervaren. Noch de vorm noch het kleur integreren zich in het straatbeeld ten opzichte van de historische baksteenarchitectuur en zijn groene omgeving.

De werken werden stilgelegd tijdens de bouw van de nieuwe constructie zonder vergunning. Op vandaag ligt er een verhoogde vloer die tot 60 cm hoog komt (wegens de helling in de straat?). deze is omgeven door een leuning van metaal en op de kop van het terras twee bloembakken met windschermen. De bloembakken worden echter niet gebruikt, doch zijn voorzien van hangpotten aan de buitenzijde. Het huidige open terras met parasols integreert zich veel beter in de beboomde en historische omgeving dan de voormalige gesloten terrasconstructie.

...

Verder in het advies stelt het agentschap onroerend erfgoed, naast het voorstel om een globale visie voor de horecaterrassen in de Brugse binnenstad te (laten) ontwerpen, een alternatief open gevelterras voor.

De gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar adviseert als volgt eveneens ongunstig op 20 oktober 2017:

“ ...

Kunsthistorische beschrijving, evaluatie en randvoorwaarde

...

Het pand is kunsthistorisch en stadslandschappelijk waardevol. De geplande werken zijn nefast voor zowel de stadslandschappelijke waarde van het pand als voor de stadslandschappelijke waarde van het Pandreitje. Sector Unesco en de dienst Monumentenzorg en Erfgoedzaken geven uitdrukkelijk ongunstig advies.

Bij plaatsing van een open terrasconstructie met parasols en/of een zonnetent wordt het zicht op de gevel veel minder gehinderd. De stadslandschappelijke waarde wordt zo veel minder geschaad.

Evaluatie architecturaal concept

Sector Unesco meent dat de gevraagde constructie esthetisch niet passend zal zijn op deze stadslandschappelijke waardevolle plaats en vóór deze stadslandschappelijke waardevolle gevel. De constructie zal te dominant aanwezig zijn in het straatbeeld. Het zal het straatbeeld ontsieren alsook het waardevolle pand als dusdanig.

Aangezien men al gestart was met de plaatsing van de nieuwe overdekte terrasconstructie en de werken hierop onmiddellijk werden stilgelegd, heeft men voorlopig een open los terras ingericht zonder overkapping. Foto's hiervan tonen aan dat deze situatie veel mooier en soberder is en bovendien veel minder nadelig voor het zicht op het waardevolle pand waartoe het terras behoort (zie foto's).

Op de foto's is ook te zien dat men windschermen heeft geplaatst. Deze windschermen beantwoorden niet aan de gangbare randvoorwaarden voor de binnenstad, nl. bloembakken met een levend groene haag waarachter een glasplaat wordt voorzien die dezelfde hoogte heeft als de groene haag. Hier werd een lompe windschermconstructie geplaatst, waaraan een paar bloembakjes werden gehangen. Dit is esthetisch niet aanvaardbaar. De plaatsing van deze windschermen is vergunningsplichtig. Regularisatie van de uitgevoerde windschermen zal niet gunstig geadviseerd worden door de dienst.

Sector Unesco kan wel akkoord gaan met in de hoogte uitschuifbare windschermen, doch beperkt tot tweemaal de vaste hoogte en niet driemaal zoals te zien is op de foto's van de uitgevoerde toestand.

Mocht het college een vaste terrasoverkapping op die plaats alsnog overwegen (ondanks alle ongunstige adviezen), dan dient alsnog de aanvraag te worden geweigerd omwille van de beperkte architecturale kwaliteit van de gevraagde constructie.

Momenteel worden nl. de randvoorwaarden vastgelegd voor de nieuwe terrasoverkappingen op de Markt. Dit gebeurt in samenspraak met de Vlaamse Overheid en met de constructeur/leverancier. Deze laatste vormt ook de link met de handelaars.

Deze gesprekken verlopen constructief en een compromis is in zicht. Het is belangrijk dat voor alle overdekte terrasconstructies (waar de plaatsing ruimtelijk aanvaardbaar is) eenvormigheid wordt nagestreefd.

Uit de voorstellen voor de Markt blijkt dat er meer esthetische alternatieven bestaan. Zo is een terrasoverkapping mogelijk zonder vooraan een horizontale verbinding te moeten voorzien tussen de steunelementen. Dit resulteert in een grotere openheid en bijgevolg een betere zichtbaarheid op de achterliggende waardevolle gevels. Ook blijkt dat grotere overspanningen mogelijk zijn met slechts 2 steunelementen (tot 6 m).

Uit deze gegevens blijkt dat een veel esthetischer resultaat kan worden bekomen dan wat nu gevraagd wordt (met horizontale verbinding vooraan en met dubbele steunelementen centraal). Sector Unesco geeft dan ook ongunstig advies voor de architectuur van de gevraagde terrasoverkapping.

In de aanvraag wordt verwezen naar de vergunde constructie op de Burg (Tompouce).

Deze vergelijking mag/kan o.i. niet worden gemaakt. Daar gaat het sowieso al om een veel groter plein. De constructie werd bovendien niet 100% uitgevoerd volgens de vergunning (o.a. m.b.t. de kleur van het doek). Intussen betreuren zowel de Vlaamse Overheid als Sector Unesco het feit dat destijds onvoldoende werd nagedacht over de impact van deze vergunning (op lijst) op de binnenstad. Met de huidige inzichten zou deze constructie vermoedelijk niet opnieuw gunstig worden geadviseerd. De vergunning dateert ook van vóór de bescherming als stadsgezicht, dus sowieso zou de Vlaamse Overheid dit nu niet meer aanvaarden. Dergelijke constructies worden nl. nooit gunstig geadviseerd in beschermde stadsgezichten (bindend advies).

Het is dan ook de uitdrukkelijke wens van de Vlaamse Overheid om werk te maken van een nieuwe terrasverordening, waarbij niet louter over de Markt wordt nagedacht, maar ook over alle terrasconstructies in beschermde stadsgezichten en in de binnenstad tout court.”
...

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar adviseert als volgt ongunstig:

“...

Er wordt voorzien in een terrasconstructie met heel wat verticale steunpunten (in het midden zelfs dubbele steunpunten) en dwarse verbindingselementen. Deze constructie is weinig esthetisch en ontnemt het zicht op de waardevolle langsgevel. Bovendien is de constructie op deze plaats gewrongen tussen de gevel en de bomen.

Een eenvoudiger structuur zou hier beter passen in het straatbeeld. Hierbij kan gedacht worden aan een open terras met een zonneluifel. De voorgestelde constructie, die zowat aan alle zijden afsluitbaar is, is te opvallend in het straatbeeld aanwezig. Bovendien wordt het openbaar domein daardoor steeds meer geprivatiseerd.

Uit voormelde adviezen blijkt de negatieve visuele impact van de aanvraag en de aantasting van de erfgoedwaarden, die bevestigd worden door het voorlopig beschermingsbesluit.

3.

De Raad kan zijn beoordeling van de verplicht te vragen adviezen (van het agentschap onroerend erfgoed en van de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar), evenals van de eisen van een goede ruimtelijke ordening, niet in de plaats stellen van die van de vergunningverlenende overheid.

Bij het wettigheidsstoezicht op de bestreden beslissing is de Raad alleen bevoegd te onderzoeken of de verwerende partij haar appreciatiebevoegdheid behoorlijk heeft uitgeoefend, meer bepaald of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij, op basis daarvan, in redelijkheid haar (bestreden) beslissing heeft kunnen nemen.

Een beslissing is alleen maar kennelijk onredelijk wanneer de Raad oordeelt dat de beslissing van de verwerende partij dermate afwijkt van het normaal te verwachten beslissingspatroon, dat het ondenkbaar is dat een ander zorgvuldig handelend bestuur, in dezelfde omstandigheden, dezelfde beslissing zou nemen.

Om te voldoen aan de formele motiveringsplicht moet de verwerende partij in haar beslissing duidelijk de met een goede ruimtelijke ordening verband houdende redenen vermelden waarop zij haar beslissing steunt, zodat een belanghebbende met kennis van zaken de beslissing kan aanvechten. De in de bestreden beslissing vermelde motieven moeten afdoende zijn.

Omwille van de aard van de aanvraag, de ligging in een woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde en binnen de perimeter van een op het ogenblik van het nemen van de bestreden beslissing voorlopig beschermd stadsgezicht, evenals (de overwegingen in) het advies van het agentschap onroerend erfgoed, zoals bijgetreden door de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar en de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar, moet de verwerende partij bijzondere aandacht besteden aan de beoordeling en de motivering van de conformiteit van de aanvraag met het voorlopig beschermd stadsgezicht en aan de cultuurhistorische aspecten van de aanvraag (als een noodzakelijk en relevant te beoordelen aandachtspunt, zoals bedoeld in artikel 4.3.1, §2, eerste lid, 1° VCRO met betrekking tot de verenigbaarheid van de aanvraag met een goede ruimtelijke ordening).

De verwerende partij moet, als vergunningverlenende overheid, concreet en met respect voor de verplicht te vragen adviezen, onderzoeken of de aanvraag beantwoordt aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening (waarbij zij de noodzakelijke of relevante aandachtspunten en criteria bij haar beoordeling moet betrekken), evenals of de aanvraag al dan niet strijdig is met direct werkende normen binnen andere beleidsvelden dan de ruimtelijke ordening, of onwenselijk is omwille van doelstellingen of zorgplichten in andere beleidsvelden dan de ruimtelijke ordening.

Wanneer de verwerende partij, zoals in de bestreden beslissing, bij de beoordeling van de aanvraag afwijkt van het gemotiveerd ongunstig advies van het agentschap onroerend erfgoed, dat de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar bijtreedt, en waarbij telkens verwezen wordt naar de erfgoedwaarden van het pand, waarop de bestreden beslissing betrekking heeft, en beslist dat de aanvraag verenigbaar is met een goede ruimtelijke ordening, vereisen de motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel dat zij haar beslissing daarover zéér concreet en zorgvuldig motiveert.

4.

4.1

De verwerende partij stelt in de bestreden beslissing bij de bespreking van de adviezen dat zij het niet eens is met het advies van het agentschap onroerend erfgoed en verwijst daarbij naar het reeds sinds 1986 aanwezig en vergund terras en naar een gunstig geadviseerde overkapping van een ander restaurant: zij stelt dat er niet met twee maten en twee gewichten geadviseerd kan worden.

De verwerende partij verwijst vervolgens naar de visie van de stad Brugge dat “een terras in de binnenstad noodzakelijk is om een restaurant draaiende te houden” en dat “het wijzigen van een vergunde terrasoverkapping niet visueel storend is”.

De verwerende partij besluit dat er “geen afbreuk” wordt gedaan “aan de historische waarde van de omgeving”, onder andere met verwijzing naar “een draagwerk in zwart aluminium en een oproldeuk in grijs” van de met de bestreden beslissing vergunde terrasoverkapping.

Bij het onderdeel “de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening” stelt de verwerende partij in de bestreden beslissing dat de aanvraag “een opener en mooiere afwerking” voorziet dan er nu is en dat horeca “een essentieel onderdeel” is van de “toeristenstad” Brugge, en verder vergelijkt zij de met de bestreden beslissing vergunde terrasoverkapping met een gelijkaardige overkapping van het andere restaurant.

Het agentschap onroerend erfgoed adviseert ongunstig omdat de aanvraag een “negatieve impact heeft op de erfgoedwaarden van het werelderfgoed” omdat “het solitair gesloten terras” een visuele verstoring is van “de historische baksteenarchitectuur, die kenmerkend is voor de Brugse binnenstad én het typerend straatbeeld van het Pandreitje”.

Het agentschap onroerend erfgoed ervaart de “boogvorm en het witte zeildoek” als storend en besluit in het advies: “noch de vorm noch het kleur integreren zich in het straatbeeld ten opzichte van de historische baksteenarchitectuur en zijn groene omgeving”.

4.2

De Raad oordeelt dat de motivering van de bestreden beslissing kennelijk onredelijk afwijkt van (voormeld geciteerd) ongunstig advies van het agentschap onroerend erfgoed, dat zowel de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar als de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar bijtreden.

De verwerende partij wijst in de bestreden beslissing, zowel bij de bespreking van de adviezen als bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening, op het reeds sinds 1983 bestaand terras om te besluiten dat de historische baksteenarchitectuur niet visueel verstoord wordt.

Los van de vraag welk ‘bestaand’ terras vergund was (uit het administratief dossier en de door de procespartijen voorgelegde foto’s blijkt dat er in de loop der jaren verschillende soorten terrassen geweest zijn), is het, op basis van het administratief dossier en het bij de aanvraag gevoegd plan met foto’s duidelijk dat de eerste tussenkomen partij een aanvraag indient voor een ‘nieuwe’ terrasoverkapping met een zwarte aluminium draagconstructie, een boogvorm, wit zeildoek, een balustrade in smeedwerk, en dus een ander uitzicht dan de terrasoverkapping op de foto’s van de “bestaande situatie”, zodat de verwerende partij, ook omwille van de ongunstige adviezen, opnieuw moest onderzoeken of die terrasoverkapping wel past in het ten tijde van de bestreden beslissing voorlopig beschermd stadsgezicht.

In het ongunstig advies wijst het agentschap Onroerend Erfgoed op de visuele verstoring van de historische baksteenarchitectuur, en de boogvorm en wit zeildoek als storende elementen.

De verwerende partij motiveert in de bestreden beslissing daarover helemaal niets: het volstaat niet om te stellen dat de constructie “geen afbreuk doet aan de historische waarde van de omgeving”.

De loutere vermelding in de bestreden beslissing dat het een “draagwerk in zwart aluminium” en “oproldeuk in grijs” is, is geen zorgvuldig onderzoek van de aantasting van de erfgoedwaarden.

Ook de loutere stelling van de verwerende partij dat het een “opener en mooiere afwerking” is tegenover ‘vroeger’, is niet voldoende om te beslissen dat de aanvraag geen afbreuk doet aan de erfgoedwaarden.

Dat een buitenterras noodzakelijk is om voldoende inkomsten te genereren en dat horeca belangrijk is in een toeristenstad, is geen argument ter weerlegging van adviezen met betrekking tot de erfgoedwaarde van een pand.

Verder vergelijkt de verwerende partij de aanvraag met het terras van een ander restaurant op de Burg (die eveneens beschermd is), waarvoor het agentschap onroerend erfgoed wel gunstig geadviseerd zou hebben. Deze vergelijking loopt mank en is geen zorgvuldige beoordeling van de aantasting van de erfgoedwaarden door de aanvraag, waarop de bestreden beslissing betrekking heeft, wat reeds het geval is omdat dit betrekking heeft op een andere plaats in de stad Brugge en per definitie dus op een andere situatie.

Dat ander restaurant is niet gelegen in het voorlopig beschermd stadsgezicht waarbinnen het pand ligt waarop de bestreden beslissing betrekking heeft.

Ook de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar wijst er in zijn andersluidend advies op dat de ligging van dit restaurant anders is, “gelegen aan een groot plein”.

Dat de verzoekende partij, volgens de tussenkomenende partijen, laattijdig geadviseerd heeft voor dat ander restaurant en “met twee maten en twee gewichten” weegt, is dan ook irrelevant.

De verwijzing door de verwerende partij naar het “gevaarlijk precedent” dat één restaurant wel een overkapping “krijgt” en een ander niet, is, op zichzelf en gezien de ongunstige adviezen met betrekking tot erfgoed, geen afdoende motivering van de bestreden beslissing.

De verwerende partij toont bovendien niet aan dat allerlei specifieke aspecten in het ongunstig advies van het agentschap onroerend erfgoed, zoals het solitair gesloten terras, dat tussen de bomen gedrongen is, en de verstoring van de historische baksteenarchitectuur en het typerend straatbeeld van het Pandreitje, ook van toepassing is voor dat ander restaurant met een gelijkaardige terrasoverkapping.

De verwijzing van de eerste tussenkomenende partij naar het pand aan de overzijde van de Braambergstraat, waar de verzoekende partij laattijdig administratief beroep heeft aangetekend tegen de vergunning van een gelijkaardige terrasoverkapping is, om dezelfde redenen, irrelevant.

De stelling dat de terrasoverkapping wegneembaar is en in een bepaalde periode van het jaar verwijderd wordt, zoals de tussenkomenende partijen stellen, is niet terug te vinden in de motivering van de bestreden beslissing en dus irrelevant voor de beoordeling ervan door de Raad.

De verzoekende partij toont afdoende aan dat de overwegingen van de bestreden beslissing, omwille van de motiveringsplicht en de zorgvuldigheidsplicht van de verwerende partij, in redelijkheid geen afdoende en zorgvuldige beoordeling zijn van de aanvraag door de verwerende partij die daarbij concreet, en op basis van zekere, precieze en pertinente gegevens, onderzoekt of de aangevraagde terrasoverkapping conform is met een goede ruimtelijke ordening, in het bijzonder omwille van de overwegingen in het gemotiveerd andersluidend (ongunstig) advies van het agentschap onroerend erfgoed, zoals bijgetreden door de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar en de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar.

5.

5.1

De verzoekende partij roept bovendien zowel in haar eerste middel als in haar tweede middel in dat de verwerende partij het voorlopig beschermingsbesluit miskent.

De verwerende partij leidt in de bestreden beslissing uit het voorlopig beschermingsbesluit af “dat de waarde gesitueerd zit in de trapgevels en minder in de gevel op het gelijkvloers” en stelt dat de trapgevel wordt behouden en dat “het voorzien van een overdekt terras” hieraan geen afbreuk doet, terwijl “het Pandreitje op zich, waar het terras effectief gelegen is, (...) niet opgenomen (is) in het besluit” en er aan de beheersdoelstellingen van het voorlopig vastgesteld beschermingsbesluit “geen definitieve gevolgen” kunnen gekoppeld worden, zodat de terrasoverkapping “op geen enkele wijze afbreuk doet aan deze trapgevels aangezien deze zich bovenaan bevinden” en het “bijna onmogelijk is”, omwille van de breedte van de straat, “om de trapgevels en de terrasoverkapping in één beeld te zien”, omdat men ofwel de terrasoverkapping ziet, ofwel de trapgevels.

De verwerende partij besluit dat de met de bestreden beslissing vergunde terrasoverkapping dan ook geen afbreuk doet aan de historische waarde van het pand, waarop de bestreden beslissing betrekking heeft.

De verwerende partij negeert daarbij echter de effectieve rechtsgevolgen van het voorlopig beschermingsbesluit, zoals de verzoekende partij, zowel in haar eerste middel als in haar tweede middel, stelt.

Artikel 6.1.9 Onroerend Erfgoeddecreet, zoals van toepassing op het ogenblik van het nemen van de bestreden beslissing, bepaalt:

“§ 1. Vanaf de dag van ontvangst, vermeld in artikel 6.1.6, zijn op de onroerende goederen, vermeld in het besluit tot voorlopige bescherming, gedurende een termijn van maximaal negen maanden de rechtsgevolgen van een bescherming voorlopig van toepassing.

Vanaf de dag van de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad, vermeld in artikel 6.1.5, zijn op de onroerende goederen, vermeld in het besluit tot voorlopige bescherming van een cultuurhistorisch landschap, gedurende een termijn van maximaal negen maanden de rechtsgevolgen van een bescherming voorlopig van toepassing.”

Artikel 6.1.10 Onroerend Erfgoeddecreet bepaalt:

“De rechtsgevolgen van een besluit tot voorlopige bescherming zijn van toepassing:

1° op de zakelijkrechthouders vanaf de kennisgeving, vermeld in artikel 6.1.6;

2° op de gebruikers en de eigenaars van de cultuurgoederen vanaf de kennisgeving door de zakelijkrechthouders, vermeld in artikel 6.1.6;

3° op iedereen vanaf de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, vermeld in artikel 6.1.5.”

Het passief behoudsbeginsel in artikel 6.4.3 Onroerend Erfgoeddecreet luidt als volgt:

“Het is verboden beschermde goederen te ontsieren, te beschadigen, te vernielen of andere handelingen te stellen die de erfgoedwaarde ervan aantasten.”

In de bestreden beslissing stelt de verwerende partij dat er een voorlopig vastgesteld beschermingsbesluit is, zodat “er nog geen definitieve gevolgen aan deze doelstellingen kunnen gekoppeld worden”. Dat is echter niet correct.

Uit voormelde bepalingen blijkt dat een voorlopige bescherming dezelfde rechtsgevolgen heeft als een definitieve bescherming.

De verwerende partij heeft onzorgvuldig beslist dat er aan een voorlopige bescherming geen definitieve gevolgen gekoppeld kunnen worden: wanneer een stadsgezicht voorlopig beschermd is op het ogenblik dat de bestreden beslissing genomen wordt, moet de vergunningverlenende overheid daar rekening mee houden alsof het een definitieve bescherming is.

De verwerende partij moest in de bestreden beslissing rekening houden met het passief behoudsbeginsel, dat voortvloeit uit de voorlopige (en nu definitief geworden) bescherming.

Door in de bestreden beslissing te stellen dat er nog geen definitieve gevolgen kunnen gekoppeld worden aan het voorlopig beschermingsbesluit, schendt de verwerende partij het passief behoudsbeginsel in artikel 6.4.3 Onroerend Erfgoeddecreet: dat de verzoekende partij dit pas voor het eerst voor de Raad opwerpt, of dat de verzoekende partij niet aanwezig was op de hoorzitting, doet daar geen afbreuk aan.

5.2

Artikel 4.3.3 VCRO bepaalt:

“Indien uit de verplichting in te winnen adviezen blijkt dat het aangevraagde strijdig is met direct werkende normen binnen andere beleidsvelden dan de ruimtelijke ordening, of indien dergelijke strijdigheid manifest reeds uit het aanvraagdossier blijkt, wordt de vergunning geweigerd of worden in de aan de vergunning verbonden voorwaarden waarborgen opgenomen met betrekking tot de naleving van de sectorale regelgeving.

Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder « direct werkende normen » verstaan:

supranationale, wetskrachtige, reglementaire of beschikkende bepalingen die op zichzelf volstaan om toepasbaar te zijn, zonder dat verdere reglementering met het oog op precisering of vervollediging noodzakelijk is.”

Artikel 6.4.3 Onroerend Erfgoeddecreet legt voldoende nauwkeurige verplichtingen op en is op zich toepasbaar, zodat het een direct werkende norm is, zoals bedoeld in artikel 4.3.3 VCRO.

Artikel 6.4.3 Onroerend Erfgoeddecreet heeft echter een algemene strekking en kan op tal van handelingen betrekking hebben.

Er is pas tegenstrijdigheid met artikel 6.4.3 Onroerend Erfgoeddecreet wanneer dat op basis van concrete gegevens aannemelijk wordt gemaakt, rekening houdend met de impact van de aanvraag op de beschermingswaarden, op basis waarvan het stadsgezicht beschermd werd.

De Raad oordeelt onder randnummer 4 dat de verwerende partij met de bestreden beslissing de motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel schendt.

Na de vernietiging van de bestreden beslissing door de Raad moet de verwerende partij beslissen over de verenigbaarheid van de aanvraag met het inmiddels definitief beschermingsbesluit.

De verwerende partij heeft nog niet kunnen beslissen over de verenigbaarheid van de aanvraag met het beschermingsbesluit, omdat zij in de bestreden beslissing verkeerdelijk stelt dat er “geen definitieve gevolgen” gekoppeld kunnen worden aan het voorlopig beschermingsbesluit en de verdere motivering van de bestreden beslissing over “de waarde” die “gesitueerd zit in de trapgevels”, dus gebaseerd is op een verkeerd uitgangspunt.

De plaatsing van een terrasoverkapping is niet noodzakelijk strijdig met de verplichtingen die volgen uit een voorlopige of definitieve bescherming.

De verwerende partij dient de aanvraag te toetsen aan het beschermingsbesluit en te beslissen of ze daarvoor, op basis van het aanvraagdossier, voldoende gegevens heeft.

5.3

De verwerende partij maakt in de bestreden beslissing wel een kennelijk onredelijke en onjuiste beoordeling door (verkeerdelijk) te stellen dat het voorlopig beschermingsbesluit geen definitieve gevolgen heeft en toch enkele aspecten van de aanvraag toetst aan het voorlopig beschermingsbesluit.

Zo stelt de verwerende partij in de bestreden beslissing manifest onjuist, en dus ten onrechte, dat het Pandreitje niet opgenomen is in het beschermingsbesluit, terwijl een deel van het Pandreitje, namelijk de hoek met de Braambergstraat, met daarin zowel het pand waarop de bestreden beslissing betrekking heeft, als het pand aan de overzijde, wel degelijk onder het beschermingsbesluit valt.

De verwerende partij stelt in de bestreden beslissing ook verkeerdelijk dat de bescherming alleen betrekking heeft op de trapgevels” die zich “bovenaan” bevinden, waardoor het “bijna onmogelijk (is) om de trapgevels en de terrasoverkapping in één beeld te zien”, terwijl het voorlopig beschermingsbesluit het pand, waarop de bestreden beslissing betrekking heeft, beschrijft als:

“ ...

Braambergstraat nummer 2, hoekpand bij het Pandreitje, zogenaamd “De Tanghe”.

Diephuis van drie traveeën breed aan de Braambergstraat en twee traveeën diep aan het Pandreitje. Gebouwd in de 17e-eeuw. Achterbouw in neo-barokke stijl van 1972-1974.

Verankerde bakstenen trapgevel gericht naar de Braambergstraat. De begane grond had oorspronkelijk een tweeledige indeling (zie geblokte ontlastingsbogen). Sinds 1972 vierledig puivenster met natuurstenen tussenstijlen en afgeschuinde dagkanten. Op de bovenverdieping en de zolderverdieping rechthoekige vensters met afgeschuinde dagkanten, strek en geblokte ontlastingsbogen aanleunend bij de lokale barok. In de top een hijsbalkgat. Aan het Pandreitje een lijstgevel met centrale getrapte top. Het linker bovenvenster is een gedicht zandstenen kruiskozijn onder geblokte ontlastingsboog. De

gevel is opengewerkt met rechthoekige vensters onder strek en voor de zolder met bijkomende afgeschuinde dagkanten en geblokte ontlastingsboog. Neo-barokke aanbouw van vier traveeën breed getypeerd door een centrale tuitgevel, kruiskozijnen en geblokte ontlastingsbogen met mascaronsluitstenen.

...

Het voorlopig beschermingsbesluit heeft dus niet alleen betrekking op de trapgevels, maar ook op andere elementen in de gevel, zoals de vensters en de lijstgevel.

Het kan niet ontkend worden, ook omwille van de bij het dossier gevoegde foto's, dat de met de bestreden beslissing vergunde terrasoverkapping een deel van de gevel aan het zicht zal onttrekken, en niet "doorzichtig" is, zoals de eerste tussenkomende partij beweert.

Ook de stelling van de verwerende partij in de bestreden beslissing dat het bijna onmogelijk is de trapgevels en de terrasoverkapping in één beeld te zien, is kennelijk onzorgvuldig en onredelijk.

Uit de door de verzoekende partij voorgelegde foto's blijkt duidelijk dat het pand, waarop de bestreden beslissing betrekking heeft, één geheel is, op een hoek van twee straten, waardoor de verwerende partij niet kan stellen dat de trapgevels en de terrasoverkapping "bijna onmogelijk" in één beeld kunnen gezien worden, terwijl dat ook geen zorgvuldige weerlegging is van voormelde ongunstige adviezen.

Uit de motivering van de bestreden beslissing blijkt dan ook dat de verwerende partij, omwille van het voorlopig beschermingsbesluit, de impact van de aanvraag op de erfgoedwaarden manifest verkeerd beoordeelt.

De stelling van de tussenkomende partijen dat het zicht blijft bestaan omdat de met de bestreden beslissing vergunde terrasoverkapping demonteerbaar is en tijdens de winterperiode opgeborgen wordt, is niet terug te vinden in de bestreden beslissing, zodat de Raad daar niet moet over oordelen.

5.4

De Raad oordeelt dat de verzoekende partij aantoont dat de overwegingen van de bestreden beslissing, omwille van de motiveringsplicht en de zorgvuldigheidsplicht van de verwerende partij, in redelijkheid geen afdoende en zorgvuldige beoordeling zijn, waarbij de verwerende partij concreet, en op basis van zekere, precieze en pertinente gegevens, onderzoekt of de met de bestreden beslissing vergunde terrasoverkapping conform is met het voorlopig beschermd stadsgezicht.

6.

Het eerste middel en het tweede middel zijn dan ook gegrond.

VII. KOSTEN

1.

De verzoekende partij vraagt haar, ten laste van de verwerende partij, een rechtsplegingsvergoeding ten bedrage van 700 euro toe te kennen.

2.

Met toepassing van artikel 33 DBRC-decreet legt de Raad de kosten van het beroep ten laste van de procespartij die ten gronde in het ongelijk gesteld wordt.

Artikel 21, §7 DBRC-decreet bepaalt dat de Raad, op verzoek, een rechtsplegingsvergoeding kan toekennen, die een forfaitaire tegemoetkoming is in de kosten en erelonen van de advocaat van de procespartij die ten gronde in het gelijk gesteld wordt.

3.

Omdat de verzoekende partij in het gelijk wordt gesteld, legt de Raad de gevorderde rechtsplegingsvergoeding ten laste van de verwerende partij.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van de bvba LUPAN is ontvankelijk.
2. Het verzoek tot tussenkomst van het college van burgemeester en schepenen van de stad Brugge is ontvankelijk.
3. De Raad vernietigt de beslissing van de verwerende partij van 8 maart 2018, waarbij aan de eerste tussenkomende partij een stedenbouwkundige vergunning verleend wordt voor het vernieuwen van een bestaande terrasoverkapping op een perceel gelegen te 8000 Brugge, Pandreijte 1, met als kadastrale omschrijving 2de afdeling, sectie B, nr. 1163A.
4. De Raad beveelt de verwerende partij binnen 4 maanden vanaf de dag na de dag van de betekening van dit arrest een nieuwe beslissing te nemen over het administratief beroep van de verzoekende partij.
5. De Raad legt de kosten van het beroep, meer bepaald de door de verzoekende partij betaalde rolrechten ten bedrage van 400 euro en een aan de verzoekende partij verschuldigde rechtsplegingsvergoeding ten bedrage van 700 euro, ten laste van de verwerende partij.
6. De Raad legt de kosten van de tussenkomst van de eerste tussenkomende partij ten bedrage van 200 euro ten laste van de eerste tussenkomende partij.
7. De Raad legt de kosten van de tussenkomst van de tweede tussenkomende partij ten bedrage van 200 euro ten laste van de tweede tussenkomende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 10 september 2019 door de eerste kamer.

De griffier,

De voorzitter van de eerste kamer,

Jonathan VERSLUYS

Eddy STORMS